ҲАР ТУП ҒЎЗА СЕРҲОСИЛ БЎЛСИН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 152 (2443). | 4 август, якшанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Бугунги якшанба сонининг иккинчи бети икки нусхада босилди.

Саноат ходимларига мўлжалланган саҳифа Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланди. «Коммунизм карвонига яшил йўл» умумий сарлавҳаси остида Тошкент темир йўл бўлинмаси бўлим бошлиги А. Левшиннинг «Ишончни оқлаймиз», 2-вагон депоси проводниклар бригадири Р. Собиржоновнинг «Хизматингиздамиз», Тошкент пассажир станцияси 2-вагон депосининг коммунистик меҳнат ёрдамчи цехи мастери П. Лобановнинг «Бурчимиз» сарлавҳали мақолаларини, Н. Тошпўлатнинг «Поезд ўтар» шеърини ва темирйўлчи-инженер И. Сулаймоновнинг «Чавандоз» лавҳасини ўқишингиз мумкин.

Қишлоқ хўжалиги саҳифаси: «Ҳосилнинг салмоғи ишнинг сифатига боғлиқ» умумий сарлавҳаси остида Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз бригада бошлиғи Т. Раимованинг «Ваъдамиз қатъий», шу бошқармага қарашли Киров номли колхоз сувчиси Х. Юсуповнинг «Ҳосилнинг онаси — меҳнат», мухбиримиз Б. Халиловнинг «Қирқ бирига ҳам чиданг», Г. Сайфуллиннинг «Кўкпоя, силос қандай ҳисобга олинади?» (консультация) материаллари ва бошқа хабарлар босилган.

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК

Коммунизмнинг муҳташам нурли биносини қуришни кенг кўламда авж олдириб юборган, кишилик тарихида биринчи бўлиб ана шу оламшумул-тарихий ва муқаддас вазифани бажаришга қатъий бел боғлаган забардаст халқимизнинг ажойиб анъаналари, одатлари бор. Бугун нишонланаётган Темирйўлчилар куни ҳам шундай улуғ айёмларнинг биридир. Бу мамлакатимизда шу касб эгалари меҳнати нақадар ҳурмат, иззат-икром қилинаётганлигини кўрсатади.

Бу айёмни фақатгина транспортчилар эмас, балки шу соҳа меҳнаткашларига ҳурмати, ишончи баланд бўлган, уларнинг хизмати билан узоғи яқин, оғири енгил, юмуши осонлашаётган бутун совет халқи зўр тантана билан байрам қилмоқда.

Чунки мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқларини янги юксакликларга кўтариш, совет кишилари фаровонлигини, турмуш даражасини ошириш бўйича КПСС XXII съездида қабул қилинган тарихий қарорлар ва партиямизнинг янги Программасида белгиланган ғоят катта вазифаларни ўз вақтида, муваффақиятли амалга ошириш кўп жиҳатдан шонли темирйўлчиларимизнинг меҳнатига, куч-ғайратига боғлиқ. Улуғ Владимир Ильич Ленин темир йўл транспортини образли ибора билан мамлакат экономикасининг қон томири деб атаган эди. Шундай экан, ана шу қон томири қанчалик пухта ва аниқ, қанчалик яхши ва сифатли ишласа, халқ хўжалигимиз шунчалик тез ва бир меёрда ривожлана боради.

«Темир йўл — бу энг муҳим нарсадир, — деган эди Владимир Ильич Ленин, — **шаҳар билан қишлоқ ўртасида, саноат билан деҳқончилик ўртасидаги энг ёрқин алоқанинг, яъни социализм бутунича асосланган алоқанинг кўринишларидан биридир»**

Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати темир йўлни бутун чоралар билан юксалтириш, такомиллаштириш, уни янги, замонавий, қудратли техника воситалари билан таъминлаш, шу соҳада ишлаётган кишиларнинг моддий-маданий турмуш шароитини яхшилаш ҳақида муттасил қайғирмоқдалар.

Темирйўлчилар бундай ғамхўрликка жавобан юкларни белгиланган манзилларга ўз вақтида ва сифатли етказиб бериш, халқ хўжалиги ва меҳнаткашларга транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш, саноат ва қишлоқ хўжалик ходимлари олдида турган вазифаларнинг бажарилишига ёрдам бериш ва шу асосда мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшишга ҳаракат қилмоқдалар. Ўрта Осиё темир йўлининг энг йирик Тошкент бўлинмаси коллективи ҳам ўз зиммасига юклатилган масъулиятли ва шарафли вазифаларни бекамикўст бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Улар бугун нишонланаётган байрамни ҳам муносиб тортиқлар билан кутиб олишди. Ғайрат-шижоати мавж ураётган темир йўлчиларимиз шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида вагонларга пландагидан ташқари 150 минг тоннадан кўпроқ юк ортдилар. Оғир юкли поездларда нормага қўшимча равишда 2 миллион 300 минг тонна юк ташилди ва белгиланган манзилга муддатидан илгари етказиб берилди. Поездларнинг участка тезлиги деярли бир процент ошди. Бу билан давлатнинг юзларча минг сўмлик маблағи тежаб қолинди.

Пассажирларга транспорт хизмати кўрсатиш маданияти ҳам анча яхшиланди. Янги-янги маршрутлар очилмоқда, барча қулайликлари бўлган вагонлар сони тобора кўпаймоқда. Республика пойтахти атрофига тезюрар дизель поездлари қатнайбошлади.

Поездлар ҳаракатини бошқаришда автоматика ва радио тобора кенг жорий қилинмоқда. Ёғоч шпаллар ўрнига уларга қараганда бир неча баравар мустаҳкам темир-бетон шпаллар, 800 метр узунликдаги рельслар ётқизилаяпти. Янгилик изловчиларнинг ҳимматини айтмайсизми. Улар йил бошидан буён 400 га яқин таклиф билан чиқишди. Бу таклифларнинг кўпчилиги амалга оширилди ва шулар эвазига ҳар йили 110 минг сўм фойда олиш имкони туғилди. Транспортчилар ўртасида келажак разведкачилари — коммунистик меҳнат коллективлари ва зарбдорлари деган шарафли номни олиш учун кураш авж олган. Ҳозиргача ана шу муқаддас номни қозонганлар қатори 4 минг кишидан ошиб кетди.

Темирйўлчилар ўртасида ўзининг ҳалол ва унумли меҳнати билан обрў орттираётган, донг таратаётган кишиларни кўплаб учратиш мумкин. Тошкент тепловоз депосининг оғир юкли поездларни моҳирлик билан бошқараётган Х. Маъруфов, Э. Муллабоев, В. Соколовский, Э. Асриняц ўртоқлар сингари машинистлари, техника назорати бўлими мастери Михаил Худяков ва бошқа ўнлаб транспортчилар шулар жумласидандир.

Лекин шуни очиқ эътироф этиш керакки, ҳали Тошкент темир йўл бўлинмаси коллективи ишида талайгина камчиликлар ҳам бор. Айрим участкаларда поездларнинг ҳаракат тезлиги нормадагидан анча паст бўлмоқда, оғир юкли поездларни бошқараётган машинистларнинг иш тажрибаси барча тепловозчилар ўртасида кенг оммалаштирилмаётир. Юк вагонлари кўп вақт бекор туриб қолмоқда. Поездлар ҳаракати графигига ҳамма вақт ҳам амал қилинмаётир. Составларни тезкор усулда тузиш кенг қўлланилмайди, айрим поездларга юк ҳатто нормадагидан ҳам кам ортилаяпти. Пассажирларга транспорт хизмати кўрсатишда ҳам нуқсонлар бор.

Бўлинмага қарашли барча станциялар, депо ва корхоналар маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари асосий эътиборни ана шу камчиликларни бартараф этишга қаратишлари, бунинг учун эса меҳнат унумдорлигининг тинмай ошиб боришини таъминлашлари, ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашлари, темирйўлчилар ўртасида социалистик мусобақани янада кенгайтиришлари, унга конкрет раҳбарлик қилишлари зарур. Рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатида иштирок этаётганларни ҳар томонлама рағбатлантиришлари, улар сафини ўстиришга эришишлари, белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларни ўз вақтида амалга оширишлари керак.

Транспортнинг аниқ ва бир меёрда ишлаши учун, саноат, қишлоқ хўжалик юклари, кенг истеъмол буюмларини белгиланган манзилларга ўз вақтида етказиш учун, транспортдан фойдаланаётган ҳар бир совет кишиси унинг ишидан мамнун бўлиши учун қўлидан келган ҳамма нарсани қилиш — ҳар бир темирйўлчининг муқаддас вазифасидир.

Азиз темирйўлчилар, бугунги улуғ айёмингиз билан табриклар эканмиз, шундай деймиз:

— Бизнинг совет локомотивимиз улуғ мақсад — коммунизм сари тезроқ бораверсин!

ЎРТА ЧИРЧИҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ КОЛХОЗ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ МЎЛ ҲОСИЛ ТЎПЛАШ, УНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ ВА ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИГА ТАЙЁРГАРЛИК ЮЗАСИДАН

ТАДБИРЛАРИ

Ўзбекистон деҳқонлари 3 миллион 566 минг тонна пахта учун, етти йилликнинг бешинчи йилида қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Республикамиз меҳнаткашлари бу мажбуриятларни бажаришни Совет Иттифоқидаги қардош халқлар ва социалистик лагерь мамлакатлари халқлари олдидаги ўз ватанпарварлик, интернационал бурчлари деб биладилар.

Колхозимиз аъзолари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг республикамиз давлатга дон сотиш планини муддатидан илгари бажарганлиги муносабати билан юборган табригини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Мўл пахта етиштириш тўғрисида катта ғамхўрлик билан суғорилган бу табрик хати бизни руҳлантирмоқда, янги меҳнат ғалабалари сари чорламоқда.

Биз сурхондарёликларнинг чақириғига амал қилиб, июль ойида астойдил ишладик: узунасига ва кўндалангига ўртача икки марта культивация ўтказдик, ўсимликни икки марта суғордик, маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси билан озиқлантирдик. Ҳозир ҳар бир туп ғўзада 5-6 тадан тўқ кўсак бор. Лекин бу етарли эмас, албатта.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча колхозчиларига, совхоз ишчиларига, механизаторларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, барча меҳнаткашларига Мурожаатида мўл ҳосил кўп жиҳатдан августда қандай ишлашимизга боғлиқ эканлиги кўрсатиб ўтилган. Ҳозир ёмон ғўзани ҳам яхши қилиб олиш мумкин, лекин колхозчиларимизнинг самарали меҳнати туфайли тўпланган ҳосилни бой бериб қўйиш ҳам мумкин.

Колхозимиз «оқ олтин» етиштиришни йил сайин кўпайтирмоқда. Сўнгги уч йил ичида биз пахта ҳосилини гектарига 5,2 центнер оширдик. Бу йил колхозимиз 1380 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 26,5 центнердан пахта олиш ва давлатга 3657 тонна «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олган.

Баҳорда об-ҳавонинг ноқулай келиши оқибатида юз берган қийинчиликларни енгиб, ғўза тупларининг белгиланган миқдорда бўлишини таъминладик.

Шоди Раҳматов, Миср Ортиқов, Ғафур Абдураҳмонов, Шоймардон Қўқонов каби коммунистлар бошчилик қилаётган бригадалар гектаридан 28-30 центнердан ҳосил олиш учун курашиб яхши ишладилар. Бу бригадаларнинг далалари бегона ўтдан тозаланган, ўсимлик яхши ривожланмоқда, ҳар туп ғўзада мўл ҳосил тўпланмоқда.

Шу билан бир вақтда Абдураҳмон Абдукаримов, Аловиддин Сержонов бошлиқ бригадаларда ғўзаси яхши ривожланмаган участкалар ҳам бор. Айрим далаларда бегона ўтлар юлиб ташланмаган, ғўза қониб сув ичмаган ва оқибатда ривожланишдан орқада қолмоқда. Бу бригадаларнинг барча аъзолари ҳам бир хилда жон куйдириб меҳнат қилаётир, деб бўлмайди.

Умуман, айниқса ҳозирги пайтда бундай камчиликлар билан келишиб бўлмайди. Мажбуриятни бажариш учун ҳамма майдонларда, ҳамма пайкалларда мўл ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш керак. Йиғим-терим бошлангунга қадар ҳар бир туп ғўзада камида 10 тадан бўлиқ кўсак бўлиши керак. Бунинг учун ҳали кўп иш қилиш лозим.

Ҳосилнинг тақдири, социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши масаласи ҳал этилаётган ҳозирги пайтда олдинги сафларда бўлиш қишлоқ коммунистларининг юксак бурчидир. Колхоз партия ташкилоти омма орасида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини бир-бирига маҳкам боғлаб олиб борса, мўл пахта ҳосили учун курашда ҳар бир коммунист ва комсомол аъзосининг авангардлик ролини таъминласа, ишнинг бутун боришига ҳал қилувчи таъсир кўрсата олади.

Биз, колхоз коммунистлари шуни ҳисобга олиб ва КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларидан руҳланиб, ҳосил тўплашдаги ишимизнинг аҳволини танқидий кўз билан қараб чиқдик ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан август ойида ҳам меҳнат вахтасини давом эттиришга, мўл ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш учун ҳар бир кун ва ҳар бир соатдан унумли фойдаланишга қарор қилдик. Шу мақсадда қуйидаги тадбирларни амалга оширишни белгиладик:

Ғўза парваришини йиғим-терим бошлангунга қадар, ғўзаси ривожланишдан орқада қолаётган участкаларда эса сентябрнинг ўртасига қадар қизғин давом эттирамиз, бунинг учун барча ишчи кучлари ва техника ресурсларини сафарбар қиламиз. Бошқарув аппаратининг иш куни зичланади, аппаратдаги ишдан озод қилинган ходимлар, шунингдек ғалла ўримида қатнашмаётган колхозчилар — ҳаммаси бўлиб 40 киши қолоқ бригадаларга ишга юборилади.

Бепарволик ва хотиржамлик кайфиятларига қарши кескин кураш олиб борамиз, айрим кишиларда пайдо бўлган «тўпланган ҳосил етарли, энди ғўзани парвариш қилмаса ҳам бўлади», деган фикрларни фош қилиб ташлаймиз.

Сув ҳосилнинг қони-жони эканлигини ҳисобга олиб, суғоришни августда ҳам кеча-ю-кундуз давом эттиришни кўзда тутмоқдамиз, ғўзанинг сувга бўлган талаби ҳисобга олиниб суғорилади. Сувни тежаб-тергаб сарфлаймиз. Коммунистлар, шунингдек ҳозир пенсияга чиққан ва колхозга ёрдам бериш истагини билдирган кексалардан қўшимча равишда яна 20 сувчи ажратамиз.

Ўсимликка зарар етказмаган ҳолда ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлашни ҳосил йиғим-терими бошлангунга қадар давом эттирамиз. Культиваторларнинг тўсиқлари ва бошқа ҳимоя мосламаларининг тўғри ўрнатилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатамиз. Ҳар бир бригада мавжуд тракторлардан ташқари қўшимча 2-3 от культиваторини далага чиқаради, колхоз бўйича эса 30 от культиватори ишга солинади.

Биринчи чеканка тугалланганлигини ҳисобга олиб, ўсимликларни ривожланиш даражасини ҳисобга олган ҳолда қайта чеканка ўтказамиз.

Машина теримига ажратилган далаларда ғўза бўйининг нормал бўлиши, ётиб қолмаслиги, ҳосилнинг мўл бўлиши ҳамда кўсакларнинг тез етилиши учун бу майдонларда ғўзани алоҳида парвариш қиламиз. Машина теримига ажратилган далаларнинг бирортасида ҳам бегона ўт бўлишига йўл қўймаймиз.

Қишлоқ хўжалик зараркунандалари ҳосилнинг ашаддий душманидир. Зараркунанда тушган ерларни ўз вақтида аниқлаш ва ҳашаротни қириб ташлаш учун ҳарбир бригадада комсомол-ёшлар постини тузамиз.

Мўл ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш билан бирга пахта йиғим-теримига тайёргарликни 20 августгача тугаллаймиз: далаларни бегона ўтдан тамомила тозалаймиз, ўқ ариқларни текислаймиз, йўл ва кўприклар ремонтини тугаллаймиз, тош-тарози хўжалигини тартибга келтирамиз, теримчилар учун етарли миқдорда этак ва қоп тайёрлаб қўямиз. 9 та пахта териш машинасини, пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган 12 трактор прицепини 10 августга қадар тўла ремонтдан чиқарамиз, 10 сентябргача эса барча кўсак чувиш ва кўрак териш машиналарини ремонт қилиб қўямиз. Қўшимча 3 та пахта териш агрегати сотиб оламиз. Йиғим-терим техникасини правление ва партия ташкилоти томонидан тузилган махсус комиссия қабул қилиб олади.

Пахта юклаш ишларини механизациялаш учун мавжуд транспортёрлардан фойдаланамиз, пахта ташиш учун эса 18 та юк автомобили ва 12 автокачкани тахт қилиб қўямиз.

Мутахассислар кучи билан 10 августга қадар пахта териш машиналарининг 24 механик-ҳайдовчиси билан семинар ўтказамиз. Энг яхши механизаторларимиз Тошпўлат Исмоилов, Абдураҳмон Султонов, Даллибой Аҳмедов ва бошқалар камида 120 тоннадан пахта териш мажбуриятини олдилар. Уларнинг ташаббусини оммалаштирамиз.

800 гектар ердаги ҳосилни — 1500 тонна пахтани машинада териб оламиз, камида 2000 тонна пахтани қоп-қанорсиз ташиймиз.

Терим машиналарининг ишлаши учун нормал шароит яратиш мақсадида сентябрнинг бошларида химикатлардан рационал фойдаланиб ғўза баргининг яхши тўктирилишини таъминлаймиз.

Сушилка хўжалигини ремонт қилиш ва жиҳозлашни 12 августга қадар тугаллаймиз ва сушилкаларга етарли миқдорда ёқилғи келтириб қўямиз. Саккизинчи ва тўққизинчи бригадаларда асфальтланган хирмонлар қурамиз.

Ғўза парваришини сусайтирмаган ҳолда бошқа қишлоқ хўжалик ишларини ҳам ўз вақтида тугаллаймиз. Дон экинлари ўрим-йиғимини 5 августгача, маккажўхори ўрим-йиғимини 20 августгача тамомлаймиз. Камида 3000 тонна силос бостирамиз, етарли миқдорда дағал ем-хашак ва ширали озуқалар тайёрлаймиз, бедани ўриб йиғиб оламиз.

Тошкент областида кузги совуқлар республиканинг бошқа областларидагига нисбатан илгарироқ бошланади ва ёғингарчилик кўп бўлади. Шу сабабли июнь—июль ойларида ҳосил қилинган кўсакларни сақлаб қолиш айниқса муҳим аҳамиятга эга, чунки мажбуриятларнинг бажарилиши ана шу кўсакларни сақлаб қолиш ва барвақт етилтиришга боғлиқдир.

Биз областдаги бошқа колхозлар каби буни ҳисобга олиб, Ташкент қишлоқ область партия комитетининг тавсияларига мувофиқ, 10—15 августгача белгиланган миқдордаги ғўза туплари қалинлигини сақлаб қолган ва кўзланган ҳосилни тўплашни таъминлаган бригада, звено бошлиқлари, тракторчилар, сувчилар ва химизаторларга мукофотлар берамиз.

Иш устидан контроллик олиб бориш алоҳида аҳамиятга эга. Биргина табельчининг ўзи ишнинг сифати устидан назорат қилиб улгуролмайди. Биз буни эътиборга олиб, правление аъзолари, новаторлар совети ва мутахассислардан иборат доимий группалар ташкил қилдик. Улар алоҳида бригадаларга бириктиб қўйилди ва ишнинг ҳар бир тури бажариб бўлингач, уни қабул қилиб олишади. Агар бракка йўл қўйилганлиги аниқланса, ишни қайтадан бажариш учун қилинган сарф-харажатлар бракка йўл қўйган кишининг ҳисобига ёзилади. Тажриба бу тадбирнинг тўғрилигини кўрсатди.

Биз колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида бундан кейин ҳам ҳар 10 кунда улар бажарган иш учун аванс бериб боришга қарор қилдик.

Биз бригадалар, звенолар ва колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани ташкил қилар эканмиз, бунда колхознинг барча аъзоларини максимал даражада ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолишга, машина ва далаларни пахта йиғим-теримига намунали тайёрлашга сафарбар этиш вазифасини ўз олдимизга қўямиз.

Қўшнининг ери — ўгай эмас. Биз «Коммунизм» колхозига оталик қилмоқдамиз. Унга қолоқликдан чиқиб, илғорлар даражасига етиб олишида ёрдамлашаётирмиз. Биз оталик ёрдамини янада кучайтирамиз, холисона маслаҳатларимиз ва конкрет ишларимиз билан олинган мажбуриятларни бажаришда қўшниларимизга ёрдамлашамиз.

Кишилар коммунистик қурилишнинг барча участкаларида ҳал қилувчи куч ҳисобланади. Сувчилар, механизаторлар ва барча колхозчиларнинг меҳнат кўтаринкилиги ишнинг муваффақиятини таъминлайди. Шу сабабли кишилар ҳақида максимал даражада ғамхўрлик қилиш, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун қулай шарт-шароитлар яратиб бериш лозим.

Колхоздаги барча дала шийпонлари жиҳозланган. Уларда «Ҳурмат тахталари», «Социалистик мусобақа кўрсаткич тахталари», радио приёмниклар, кўчма кутубхоналар, газета ва журналлар бор. Деворий газеталар, «Жанговар варақалар», «Молния»лар муттасил равишда чиқариб турилади. Ўғил ва қизларимиз яслиларда меҳрибонлик билан тарбияланмоқда. Сельпо билан биргаликда товарларни бевосита бригадаларга келтириб сотиш ташкил қилинган. Колхозчиларга хизмат кўрсатишни бундан буён ҳам яхшилаб борамиз, уларнинг самарали ишлашлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берамиз.

Олдимизда турган барча вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш учун бутун оммавий-сиёсий ва маданий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш зарур. Биз бу ишни бевосита далада, ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган жойда олиб борамиз.

10 августгача эскирган, актуаллигини йўқотган шиор ва плакатлар, фотовитриналарни пахтакорларни ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш ҳамда пахта йиғим-теримига яхши тайёргарлик кўришга даъват этувчи янги шиорлар, плакатлар ва фотовитриналар билан алмаштирамиз. 25 августгача дала шийпонларига ҳар бир теримчи ва пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси олган мажбуриятлар ёзилган варақаларни осиб қўямиз.

Ҳозир биз бутун оммавий агитация ва маданий-оқартув ишларини КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII пленумининг қарорлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаати асосида олиб бормоқдамиз. Бу ҳужжатлар пахтакорлар ўртасида олиб борилаётган тушунтириш ишларига асос қилиб олинди. Биз агитаторлар составини коммунистлар, комсомоллар ва қишлоқ интеллигенцияси ҳисобига тўлдирдик. Эндиликда ҳар 15—20 колхозчи ўртасида бир агитатор иш олиб бормоқда.

Биз ҳарбир коммунистнинг агитация ишларини олиб боришда шахсан иштирок этишига, кишиларга дала ишларининг ҳозирги босқичи нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигини тушунтиришига, маслаҳати ва шахсан намуна кўрсатиши билан ўз ўртоқларини қийинчиликларни енгиш учун курашга сафарбар этишига, ғўзани парвариш қилиш ва пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўришда намунали меҳнат қилишига эришамиз. Биз ўз олдимизга ҳар бир меҳнаткашга партиявий таъсир ўтказиш, ҳар бир кишининг қалбига йўл топиш вазифасини қўйганмиз.

Сиёсий ташкилотчилар колхозчилар яшаб турган жойларда оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда партия ташкилотига катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Уларнинг ҳар бирига 10 тадан ҳовли бириктиб қўйилган. Ҳозирги вақтда сиёсий ташкилотчилар колхозчиларнинг оилаларида суҳбатлар ўтказмоқдалар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг Мурожаатини тушунтириб бермоқдалар. Сиёсий ташкилотчилар ана шундай суҳбатлар давомида оиланинг ҳосил йиғим-теримида иштирок этиши учун қандай имкониятлари бор деган саволни ўртага ташламоқдалар ва конкрет мажбуриятларни расмийлаштирмоқдалар.

Биз лекция пропагандасини яхшилаш мақсадида «Билим» жамияти группасининг составини ўқитувчилар, медицина ходимлари, мутахассислар ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари ҳисобига кенгайтирдик. Колхознинг учта участкасида «Билим» жамиятининг мустақил группалари ташкил қилинган. Улар зиммасига пахта йиғим-терими тугаллангунча ҳар ойда ҳар бир бригадада ижтимоий-сиёсий, қишлоқ хўжалиги, иқтисодий, атеистик ва бошқа темаларда камида иккитадан лекция ўтказиш вазифаси юклатилган. Шунингдек, тўпланган тажрибадан фойдаланган ҳолда бригадаларда муттасил равишда савол-жавоб кечалари, ишлаб чиқариш илғорлари, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар ўтказиб туриш таклиф этилди.

8 августда РСДРП II съездининг 60 йиллигига бағишланган кеча ўтказамиз, 23 августда эса иқтисодий анализ кечаси ўказиб, унда машина-трактор паркидан рационал фойдаланиш ҳамда пахтани машина билан теришга тайёргарлик кўриш ҳақида гаплашиб олмоқчимиз.

Новаторлар Советининг ёрдами билан ўтган йили 100 тонна пахта терган энг яхши механик-ҳайдовчи Т. Исроилов ва 15 тонна пахта терган илғор теримчи Х. Тошматоваларнинг тажрибасини умумлаштирамиз ва шу масалага бағишлаб 1 сентябргача варақа чиқарамиз. Биз бундан буён илғорларнинг тажрибасини муттасил равишда умумлаштириб ва оммалаштириб борамиз.

Биз колхозчиларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида медицина ходимлари билан колхозчиларни амбулаторияда эрталаб соат 8 дан 11 гача ва кечқурун 17 дан 20 гача қабул қилиш ҳақида келишиб олдик. Медицина ходимлари кундузи эса бригадаларда ва дала шийпонларида бўладилар.

Хотин-қизлар Советининг кучи билан 15 августгача болалар муассасаларининг аҳволи ва мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашнинг бориши текширишдан ўтказилади ҳамда мактаб ва болалар муассасалари ходимларига ёрдам кўрсатилади.

Биз район маданият бўлими билан биргаликда ҳар бир бригадада, ҳар бир участкада ва фермада бир ойда камида икки марта бадиий ва ҳужжатли фильмлар кўрсатишни планлаштирдик, шунингдек бадиий ҳаваскорлик коллективи ташкил қилиш ҳамда унинг дала шийпонларида концертлар қўйиб беришини йўлга қўйиш ҳақида қарор қилдик.

27 августда колхозчиларнинг пахта йиғим-терими бошланишига бағишланган кечасини ўтказишни назарда тутмоқдамиз.

Коммунистнинг жойи — пахта учун курашувчиларнинг биринчи сафларида бўлишдир. Коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлаш мақсадида биз ҳозирги вақтда барча партия ва ВЛКСМ аъзоларининг 80-85 проценти бевосита дала ишларида иштирок этиши ва техникани ҳосил йиғим-теримига тайёрлашда қатнашишини назарда тутиб, коммунист ва комсомолларни жой-жойига қўйишни қайтадан кўриб чиқмоқдамиз.

Август ойининг иккинчи ўн кунлигида бригада ва звенолар томонидан олинган мажбуриятларнинг бажарилишини ўзаро текширишдан ўтказамиз. Текширишда новаторлар Совети, колхоз правлениесининг аъзолари ва мутахассислар иштирок этишади.

Бошланғич партия ташкилотлари ва партия комитети агротехника тадбирларининг бутун комплекси ўз вақтида бажарилиши, ҳар бир бригададаги, ҳар бир картадаги экиннинг аҳволи яхши бўлиши учун ишлаб чиқаришнинг барча участкаларини муттасил равишда назорат қилиб борадилар.

Ҳар бир коммунист ва комсомол аъзоси, у қандай ишни бажараётганлигидан қатъий назар, 20 августгача пахта териш юзасидан ўз зиммасига конкрет мажбурият олади.

Ҳосил тўплаш, уни сақлаб қолиш, пахта йиғим-теримига намунали тайёргарлик кўриш — ҳозирги кунда партия ташкилоти, ҳар бир коммунист ва комсомол аъзоси олдида турган асосий вазифа ана шундан иборат. Биз зиммамизга олган мажбуриятларни бажариш, мўл-кўлчилик дастурхонига, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшиш учун барча зарур чораларни кўрамиз.

УШБУ ТАДБИРЛАР КОЛХОЗ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН ЙИҒИЛИШИДА ТАСДИҚЛАНГАН.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ОЛИЙ КЕНГАШИДА

1963 йил 1 ва 2 августда СССР Халқ Хўжалиги Олий Кенгашида 1964—1965 йиллар халқ хўжалиги планини ишлаб чиқиш ва капитал қурилишнинг титуль рўйхатларини тузиш билан боғлиқ бўлган масалалар юзасидан кенгаш ўтказилди.

Кенгашда СССР Министрлар Совети Президиумининг аъзолари, СССР Халқ Хўжалиги Олий Кенгаши бюросининг аъзолари, СССР Министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, СССР Госплани, СССР Халқ хўжалиги кенгаши, СССР Госстройи, СССР Илмий-тадқиқот ишларини координациялаш комитетининг раҳбар ходимлари, иттифоқчи республикалар халқ хўжалиги кенгашлари, госпланлари, госстройлари, илмий-тадқиқот ишларини координациялаш комитетлари ва қурилиш министрликларининг раҳбарлари, территориал қурилиш Бош бошқармаларининг бошлиқлари, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда 1964—1965 йиллар халқ хўжалиги планларини ишлаб чиқишнинг бориши тўғрисида ва капитал қурилишнинг титуль рўйхатларини ишлаб чиқиш ҳамда тасдиқлаш тартиби ҳақида, шунингдек ишлаб чиқариш, капитал қурилиш, қувватларни ишга тушириш планининг, илмий-тадқиқот ишлари, тажриба-конструкторлик ишлари планининг қандай бажарилаётганлиги ва ана шу ишларни 1963 йилда халқ хўжалигига жорий қилишнинг қандай бораётганлиги тўғрисида СССР Госплани раиси ўртоқ П. Ф. Ломаконинг, СССР Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ В. Э. Димшицнинг, СССР Госстройи раиси ўртоқ И. Т. Новиковнинг ва СССР Илмий-тадқиқот ишларини координациялаш комитети раиси ўртоқ К. Н. Рудневнинг ахборотлари тингланди.

Кенгашда ҳозир бўлган кишилар самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрущчев нутқ сўзлади. Ўртоқ Н. С. Хрущчев капитал қурилишни планлаштиришни тубдан яхшилаш соҳасида конкрет вазифаларни қўйди ва ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ишга тушириш ҳамда капитал маблағлардан самаралироқ фойдаланиш мақсадида капитал қурилишнинг титуль рўйхатларини тузишнинг асосий йўналиши тўғрисида бир қанча таклифлар киритди.

Кенгаш қатнашчилари ўз нутқларида капитал қурилишни планлаштириш ва лойиҳалаш ҳамда қурилиш ташкилотларининг ишларини яхшилаш соҳасида ўртоқ Н. С. Хрущчев томонидан киритилган таклифларнинг тўғри таклифлар эканлигини конкрет мисоллар билан кўрсатиб бердилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко ўртоқлар ва КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Рудаков ва А. Н. Шелепин ўртоқлар ҳам қатнашдилар.

БУГУН БУТУНИТТИФОҚ ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

КОММУНИЗМ КАРВОНИГА ЯШИЛ ЙЎЛ

ИШОНЧНИ ОҚЛАЙМИЗ

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари асосида Урта Осиё темир йўллари ягона магистралга бирлашди. Унинг узунлиги 5 минг километрдан ошиб кетди ва мамлакатимизнинг энг катта йўлларидан бирига айланди. Энди у тўрт республика халқ хўжалиги учун хизмат қилаяпти. Темир йўл бўлинмалари ҳам йириклашди. Тошкент темир йўл бўлинмасининг чегаралари анча кенгайди. У Тошкент, Сирдарё областлари ва Жанубий Қозоғистон областининг бир қисмига жойлашган.

Бўлинмалар ишининг қайта ташкил этилиши темир йўлларни эксплуатация қилиш кўрсаткичларини, меҳнатни ташкил этишни яхшилашга олиб келди, юкларни ташиш технология жараёни ўзгарди. Унинг юк ўтказиш қуввати ошди. Бўлинмамиз ҳозирги вақтда Туркиядек йирик капиталистик мамлакатдаги барча темир йўлларда ташилаётган юкларга қараганда кўп юк ташимоқда. Унинг юк обороти Испаниянинг юк оборотига тенгдир. Ҳозирги вақтда бутун Урта Осиё темир йўлида жўнатилаётган юкларнинг 27 проценти бўлинмамиз коллективи зиммасига тушмоқда. Энг йирик саноат маркази, қишлоқ хўжалиги жуда ҳам ривожланган Тошкент областига хизмат қилишнинг ўзи барча темир йўлчилар зиммасига катта вазифа юкламоқда.

Сирдарё—Жиззах ўртасида янги темир йўл линиясининг ишга туширилиши юк оборотини янада кўпайтирди. Бу линиянинг узунлиги 123 километрдир. Уни тўла ўзлаштириш Сирдарё области хўжалигини ривожлантириш, у ерда миллион гектардан ортиқ қўриқ ерларни боғу-бўстонга айлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Кўриб турибсизки, коллективимиз зиммасига жуда катта вазифалар юклатилган. Биз туну-кун аниқ ва пухта ишлашимиз, халқ хўжалик юкларини ўз муддатида белгиланган манзилга етказиб беришимиз, миллионлаб меҳнаткашларга транспорт хизмати кўрсатишни яхши ташкил этишимиз лозим. Темир йўлчиларимиз ўз вазифаларининг нақадар шарафли ва масъулиятли эканлигини чуқур ҳис қилишаяпти. Унинг тўла уддасидан чиқиш, ишни сифатли бажаришга астойдил интилмоқдалар. Тепловозлар қувватидан унумли фойдаланишга, оғир юкли поездларни бошқаришга, вагонлар оборотини тезлаштиришга, ёнилғи материалларини тежаб-тергаб сарфлашга ҳаракат қилишаяпти. Кўпминг кишилик коллективимиз бугун нишонланаётган байрамимизни муносиб совғалар билан кутиб олмоқда. Юк ортиш 7 ойлик топшириғи анча ортиғи билан адо этилди. Қўшимча равишда 150 минг тонна турли хил юклар вагонларга ортилди. Кўмир, минерал ўғитлари, бинокорлик материаллари ташиш кескин кўпайди. Фақатгина қурилиш материалларидан ўтган йилдагига қараганда 22 процент кўп ташилди. Бу капитал ва уй-жой қурилиши миқёси тобора кенгайиб бораётганлиги натижасидир.

Пассажирларга транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш бўйича жуда кўп тадбирлар амалга оширилди. Янги-янги маршрутлар ташкил этиляпти. Утган йили пассажирларни Тошкент—Харьков ўртасида ташиш йўлга қўйилди. Бу йил эса поездлар Тошкентдан Свердловскнача бормоқда. Пассажирлар учун қулай бўлган хонали ва юмшоқ вагонлар тобора кўпроқ ишга туширилмоқда. Қардош Венгриядан келтирилган дизель поездлар республикамиз пойтахти атрофига қатнай бошлади. Бу шаҳаратроф поездларида пассажирлар ташишни кескин кўпайтиришга олиб келди. Утган йили ана шу маршрутларда 2,5 миллион киши ташилган бўлса, шу йилнинг ўтган 7 ойи мобайнида бундан кўпроқ меҳнаткашларга транспорт хизмати кўрсатилди.

Бўлинмамизда техника прогресси учун қатъий кураш олиб борилаяпти. Темир йўлчилар меҳнатини енгиллаштириш, юк пассажир поездлари эксплуатация кўрсаткичларини яхшилашга қаратилган қатор тадбирлар амалга оширилди. Стрелка ва сигналлар электр токи ёрдамида масофадан туриб бошқарилаяпти. Локомотив экипажлари диспетчерлар ва станция навбатчилари билан радио орқали алоқада бўлишади. Оҳангарон томон борадиган темир йўлда ярим автомат блокировка жорий қилинаяпти. Уни тўла ишга тушириш ана шу участкада поездлар ҳаракати хавфсизлигини яхшилаш ва тезлигини оширишга олиб келади.

Юк поездлари ҳаракатини тезлаштиришга катта эътибор бераяпмиз. Бу жуда катта давлат аҳамиятига эга бўлган вазифадир. Шуни ҳисобга олиб, бўлинмамизда бир қанча ишлар қилинди. 800 метр узунликдаги рельслар, ёғоч шпаллари ўрнига темир-бетон шпаллари ётқизилмоқда. Ана шу тадбирлар амалга оширилган участкаларда юк поездлари соатига юз километр тезликда юрмоқда. Юк поездларининг ҳаракат тезлиги бир процентга ортди.

Вагонлар ва тепловозларнинг ремонт базалари мустаҳкамланмоқда. Қизил тўқимачи станциясида пассажир поездларини комплекс ремонт қиладиган участка қурилиши тугалланай деб қолди. Деполаримизда янги-янги станоклар, синаб кўриш стендлари ва мосламалар ишга туширилаяпти. Локомотивларни ремонт қилувчи деполар маълум иш тури бўйича ихтисослаштирилмоқда.

Деполарда ремонт ишларини яхшилаш билан боғлиқ бўлган тадбирлар кўрилаяпти. Тошкент вагон депосининг бош инженери А. Шпигнер ва технолог Н. Гнилицкий ўртоқлар вагонлар бўёғини тез қуритиш системасини ишлаб чиқдилар. Бу бўяш ишларини яхшилашга олиб келди. Тошкент тепловоз депосининг инженерларидан Ю. Перельман, К. Осина ва мастер Ровенский ўртоқлар ТЭ-1 тепловози асосий вентилятори ўқининг янги конструкциясини яратдилар. Бир группа инженерлар автоприцепларни вагонларга зич жойлаштириш усулини таклиф қилишди. Бу ҳар ойда ўнлаб вагонларни тежаб қолиш имконини беради.

Йил бошидан буён 400 га яқин ана шундай қимматли таклифлар тушди. Уларнинг 280 таси амалга оширилди. Бу бир йилда 110 минг сўмга яқин фойда беради.

Оғир юкли поездларни бошқараётган машинистларимиз сафи тобора кенгайиб бормоқда. Бу олижаноб ҳаракатга янги-янги тепловозчилар қўшилаяпти. Йил бошидан буён оғир юкли поездларда нормадагидан ташқари 2 миллион 300 минг тонна юк ташилди. Тошкент тепловоз депосининг машинистларидан Х. Маърупов, Э. Асриянц, Д. Журигин, В. Соколовский ва бошқалар оғир юкли поездларни моҳирлик билан бошқармоқдалар.

Коммунистик меҳнат тантанаси учун бошланган ҳаракат ажойиб натижалар бермоқда. Минглаб темир йўлчиларимиз унга қўшилишган. Тепловозларни жорий ремонт қилувчи цех коллективи 3 йилдан буён коммунистик меҳнат цехи деган номни шараф билан оқлаб келмоқда. 4 мингдан ортиқ темир йўлчига коммунистик меҳнат бригадаси ва зарбдори деган юксак ном берилди.

Корхоналаримизда жамоатчилик асосларида ишлаш кенг тус олаяпти. Бизда бир қанча жамоатчи иқтисодий бюролар ташкил этилган. Бу бюроларнинг аъзолари ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган турли хил масалаларни ечишга ёрдам беришмоқда.

Бундай катта ютуқлар билан бирга ҳали ишимизда катта камчиликлар бор. Бугунги айёмни зўр тантана билан байрам қилар эканмиз, асосий эътиборни янги-янги резервларни қидириб топишга қаратамиз.

Темир йўлчилар етти йилликнинг бешинчи йили планини муддатидан илгари бажариш бўйича олган мажбуриятларининг тўла уддасидан чиқадилар. Чунки ҳар бир темир йўлчи мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек катта вазифага оз бўлса ҳам муносиб ҳисса қўшиш иштиёқида меҳнат қилмоқда. Бу эса катта-катта муваффақиятларга эришишимиз гаровидир.

А. ЛЕВШИН.

Тошкент темир йўл бўлинмасининг бўлим бошлиғи.

ҲОЗИР БИРГИНА ТОШКЕНТ БЎЛИНМАСИДА ТУРКИЯДАГИ БАРЧА ТЕМИР ЙЎЛЛАРДАГИГА НИСБАТАН ИККИ БАРАВАР КЎП, ИСПАНИЯДАГИГА НИСБАТАН ЭСА ТЕНГ МИҚДОРДА ЮҚ ТАШИЛМОҚДА.

Транспорт шундай факторлардан биридирки, у Совет Иттифоқи халқларининг ўзаро алоқаларини кенгайтиришга, уларнинг дўстлигини мустаҳкамлашга, мамлакатимиз халқлари, социалистик ва капиталистик мамлакатларнинг халқлари ўртасида халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида муваффақиятларни тобора жадал суратда айирбошлашга ёрдам бериб келмоқда.

Н. С. ХРУШЧЕВ.

БУРЧИМИЗ

Поездлар ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш кўп жиҳатдан биз — ремонтчиларга боғлиқ. Чунки цехимиз коллективи вагонларнинг кўпгина узоқ узел ва қисмларини ремонт қилади, запас қисмлар тайёрлаб беради.

Хўш, коллективимиз зиммасидаги вазифани қандай адо этаяпти? Қувонч билан шуни айтиш лозимки, Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунини ҳар галдагидек қувончли якунлар билан кутиб олаётирмиз. Етти ойлик топшириқ ортиғи билан адо этилди, планга қўшимча мингларча сўмлик маҳсулот тайёрланди.

«Ҳар бир ишчининг ўз резерви бор»,— деган эди ўртоқ Н. С. Хрущев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумидаги докладида. Ҳар биримиз Никита Сергеевич айтган мана шу сўзларнинг мазмунини чуқур тушуниб олганмиз ва амалда шунга риоя қилмоқдамиз.

«Изласанг — топасан!» Коллективимиз ҳар бир аъзосининг шиори шундай. Цехимиздаги ҳар бир ишчи янгилик изловчи эканлиги ҳам бечиз эмас. Мен резервларни қидириб топиш соҳасида қилаётган ишларимиздан мисоллар келтирмоқчиман.

Илгари вагон ости генераторларининг втулкалари тез-тез ишдан чиқиб турарди. Уни яроқсиз деталь сифатида ташлаб юборилар эди. Бунинг устига янги деталчи ясаш учун аввало тўрт килограмм оғирликда заготовка, кейин эса шундан атиги 900 граммлик втулка тайёрланиб, қолган 3100 грамм металл чиқиндига чиқариб юбориларди.

Эски втулкаларни қайта ишлаш мумкин эмасмикан? Шундай қилинганда қанчадан-қанча металл иқтисод қилинади. Бу кимнинг фойдаси-ю, кимнинг зиёни? Коллектив бўлиб шу ҳақда ўйладик. Ниҳоят изланишимиз ўз самарасини берди. Эски деталлардан қайта фойдаланиш ҳақида таклиф киритдик. Мана шу янгилик бир йилда икки тонна атрофида металл тежаш имконини беради.

Слесарь Пётр Станиславовнинг рационализаторлик таклифи ҳам диққатга сазовордир. У вагон редукторларини ушлаб турадиган мослама яратди ва бу янгилик тезда жорий қилинди. Бу таклиф поездлар ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга қаратилгандир.

Шундай қилиб бизда ҳар бир ишчи янгилик изловчи ҳисобланади. И. Горбатов, Г. Гладков, А. Цепилов, Л. Готовчик ва бошқалар ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли бажарибгина қолмасдан, бирон янгилик излаб топиш ва бу билан йўл ҳаракати хавфсизлигини яхшилашга ҳисса қўшишни ўз бурчлари деб биладилар.

П. ЛОБАНОВ,
Тошкент пассажир станцияси 2-вагон депосининг коммунистик меҳнат ёрдамчи цехи мастери.

Суратда: ўртоқ Эркин МУЛЛАБОЕВ.

ЧАВАНДОЗ

Тошкент—Свердловск поезди шай ҳолда машинист буйруғини кутиб турибди. Составнинг жўнашига ўн минутча вақт қолган, чамаси. Машинист Эркин Муллабоев тепловознинг барча ҳаракатланувчи қисм ва узелларини яна бир бор синчиклаб, шошмасдан кўздан кечирди. Сўнг аста кабинага кўтарилди. Сигнал қисмлари ва радио алоқа воситаларини яна бир синаб кўрди. Ҳамма нарса соатдек тўғри ишламоқда.

— Турғун, йўлга тушаберсак бўлар дейман,— деди сўнг соатига қараб.

— Сўнгги сигнални берайми?— сўради ёрдамчи.

— Мумкин,— рухсат берди машинист ва бошини деразадан чиқариб ўзининг бу сафарига оқ йўл тилаб қолаётган ҳамкасбларига қўл силкиди. «Пўлат от» узун сигналдан сўнг бир пишқириб, депсинди-да, узоқ манзил томон аста йўрғалаб кетди. Машинист жойига келиб ўтирди. Составнинг текис ҳаракатга тушиб олганини сезгач, тезликни аста ошира бошлади. Мотор равон гуруллашда давом этди. Эркин ака деразадан узоқ-узоқларга тикилиб борар экан, хаёлга чўмди, меҳнат йўлини эслаб кетди.

...Темирйўлчилар мактабини эндигина битирган Эркин ўз ихтиёри билан Қўқон депосига ишга жўнади. Дастлабки қийинчиликлар ёш мутахассисдан кўпроқ меҳнат ва матонат талаб қилди. Эркиннинг пўлат иродаси улардан сира ҳам қўрқмади. Билим ва қувватини аямай сарф қилиб тезда коллектив ўртасида ҳурмат ва эътибор қозонди. Ўз ишига бутун вужуди билан берилиб кетди. Паровоз бошқаришдек мураккаб касбнинг кўпгина нозик томонларини пухта эгаллаб олди. Дастлаб у машинист ёрдамчиси бўлиб ишлади, лекин кўп ўтмай паровозларни мустақил бошқара бошлади.

Кунларнинг бирида ҳамкасбларидан Тошкент темирйўли депосига ТЭ-2 серияли тепловозларнинг биринчи партияси келганлигини эшитди-ю, тинчлиги бузилди. Янги машина уни жуда ҳам қизиқтирди. «Мен паровоз машинистиман, зора тепловозга ҳам ишга олишса» деб кўнглидан ўтказди ва тепловознинг иш принциплари ҳақидаги адабиётларни ўзича ўргана бошлади.

— Тўғри қилаяпсан,— дейишди депо раҳбарлари ҳам,— тепловоздек мураккаб машинани бошқармоқ учун етарли малака ва кўпроқ билим талаб қилинади.

Эркин уларнинг маслаҳати билан темир йўл техникумининг сиртқи бўлимига имтиҳонлар топширди. Севган касбидан ажралмаган ҳолда билимини тинмай оширди.

Мана 13 йилдирки Эркин Муллабоев дастлабки орзусининг гўзал нашъаси билан яшамоқда. Ҳозир ТЭ-2 серияли тепловозни моҳирлик билан бошқармоқда. Уддабуррон машинистнинг меҳнатда эришаётган муваффақиятлари ҳамкасбларининг ҳавасини келтиради. У ўтган йили шунча миқдордаги ёнилғини тежаб қолдики, бу ёнилғи тепловознинг бир ой давомида ишлашига етди. Бу давлат учун кўп миқдорда маблағни тежаб бериш деган сўздир.

— Ёнилғини қандай қилиб тежаш мумкин?— деб сўрашади ёш машинистлар Эркин акадан.

Э. Муллабоев йўллар профилини беш қўлдай яхши билади. Тепловозни ана шуни ҳисобга олган ҳолда бошқаради, поезд инерциясидан усталик билан фойдаланади. Бу билан кўплаб ёнилғини тежаяпти.

Тепловоз машинистлари ўртасида муттасил пешқадамликни қўлдан бермай келаётган Эркин Муллабоев экипажи Темирйўлчилар куни шарафига бошланган социалистик мусобақада ҳам ғолиб чиқди. Эркин аканинг ўзи «Социалистик мусобақа аълочиси» значоги билан мукофотланди. Эркин Муллабоев ўз ёрдамчиси Турғун Ғафуров билан биргаликда фидокорона меҳнат қилиб, бугун нишонланаётган улуғ айёмни янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Улар биргина июнь ойида 1680 килограмм ёнилғини тежаб бердилар. Ҳозир бу экипаж коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун муваффақиятли курашмоқда. Бу азаматларнинг сўзи билан иши бир. Ўз мақсадига албатта эришишади, улар.

...Тошкент тепловоз депоси ҳовлисига кирсангиз серсоя баланд ишкомлар остига ўрнатилган «Ҳурмат тахтаси»га кўзингиз тушади. Қизил духоба сирилган бу тахтага депо машъалларининг портретлари ўрнатилган. Улар орасидан шу даргоҳга 20 йиллик меҳнати синган II класс машинист Эркин ака Муллабоев портрети ҳам муносиб ўрин олган. У ҳалол меҳнати туфайли шундай мартабага эришган.

Искандар СУЛАЙМОНОВ,
темирйўлчи-инженер.

ПОЕЗД ЎТАР

Карвон-карвон поезд ўтар,
Ғиз-ғиз ўтар,
Тез ўтар,
Кун шўъласи жимирлайди
Қўша-қўша изларда.
Пўлат отлар пишқиради,
Депсинади, кишнайди...
Қойил, дейман, машинистга
Поезд ўтган кезларда.
Тунда чақнаб икки кўзи —
Машъал тутиб ўтади.
Юлдузларга кўз-кўз қилар
тепловоз юлдузини.
Ўрмонларни ёриб кириб,
Яна олис кетади;
Йўл юрса ҳам, мўл юрса ҳам,
тетик сезар ўзини.
Етти йиллик юкин ортиб,
Олмалиқдан чиқади.
Ёғоч ортиб келди ана
бизга узоқ Тайгадан.
Тонгда келса Москвадан,
Тушда Қозон кетади,
Тиним билмас пўлат йўрға
бир зум қолмас пойгадан.
Томир отиб кетган йўллар,
бир-бирига туташган.
Қўнғиротдан чиққан поезд,
Эльбага бора олур.
Худди дўстлик ипларидай
шу излар, пўлат излар —
Ватанимиз юрагига
қон томирдай уланур.
Карвон-карвон поезд ўтар,
Ғиз-ғиз ўтар,
тез ўтар.
Етти йиллик юкин ортиб,
манзилига шошади.
Мамнун боқиб машинистга,
қўл силкийман.
Офарин!
Поезд ўтар,
ғиз-ғиз ўтар,
Қараб кўз қамашади.

Неъмат ТОШПЎЛАТ.

ХИЗМАТИНГИЗДАМИЗ

Йўловчилар ҳар хил бўлади. Уларнинг характери ҳам, муомаласи ҳам ўзларига хос. Кишиларнинг кўнглига йўл топиш, уларга намунали хизмат кўрсатиш — биз, проводникларнинг бурчимиздир.

Бригадамиз аъзолари асосан Тошкент-Москва орасида қатнайдиган поездда хизмат қилишади. Пассажирларга хизмат кўрсатишни яхшилаш учун бир қатор янгиликларни амалга оширдик. Жумладан, **йўловчилар учун бюро столи ташкил этганмиз. Ҳар бир пассажир истаган вақтида бюро столига келиб, поездлар ҳаракати жадвали билан танишаолади, ўзини қизиқтирган масалага жавоб топади. Кейинги кунларда, йўловчиларга адабиётлар тарқатиш ишлари ҳам йўлга қўйилди.**

Илгари ҳар бир вагонда икки проводник ишларди. Бригадамиз аъзолари коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашга қўшилганларида ўз зиммаларига социалистик мажбурият олишар экан: уч проводник икки вагонга хизмат қилсин, деган пунктни ҳам киритишди. Шундай қилиб, ҳозирга қадар янгича усулда ишлаб келмоқдамиз. Энди бутун составда атиги 24 проводник ишлаяпти.

Биз социалистик мажбуриятдаги бошқа пунктларни ҳам сидқидилдан адо этиб келмоқдамиз. Ёш болали аёлларга, кексаларга кўмаклашиш, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, вагонларни ҳамиша озода сақлаш сингари вазифаларни яхши бажарганимиз учун бригадамиз коммунистик меҳнат коллективи деган муқаддас номга сазовор бўлди.

Йўловчиларга хизмат кўрсатиш ўз-ўзидан яхшиланмади, албатта. Аввало биз бригадамиз проводникларининг ўқишига алоҳида аҳамият бердик. Шу йили 6 киши ўрта мактабни тугатди. Менинг ўзим ҳозир темир йўл механика техникумининг 4-курсига ўтдим. Коллективимиз ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган.

Проводникларимиздан Маҳсума Қосимова, Қутбиддин Нуриддинов, Обид Миржалилов, Анна Петровна ва бошқалар йўловчиларга яхши хизмат кўрсатиб, уларнинг ҳурмат эътиборига сазовор бўлаяпти.

Ҳозирги вақтда бошқа бригадаларда ҳам бизнинг ташаббусимиз қўлланмоқда. Т. Умаров, Ҳ. Муродов, Ф. Жагулин, И. Шайхов ўртоқлар раҳбарлигидаги бригадаларда ҳам ҳар икки вагонга 3 киши хизмат қилмоқда.

Йўлга чиқар бўлсангиз, сафарингиз бехатар ва мазмунли ўтиши учун биз, проводниклар, ҳамиша хизматингизга тайёрмиз.

Р. СОБИРЖОНОВ,
Тошкентдаги 2-вагон депоси проводниклар бригадири.

Суратларда: 1. Тошкент тепловоз депосининг илғор машинистларидан бир группаси — (чапдан, олдинги қаторда): Н. Остапенко, М. Раҳимжонов, Ф. Ребрих ва (орқа қаторда) Н. Зверев, М. Муравьев, Д. Фозилов ўртоқлар. 2. Состав йўлга чиқди. Машинист бошқараётган қудратли тепловоз пўлат излар бўйлаб коммунизм юкларини белгиланган манзил томон тезроқ элтишга ошиқмоқда.

А. Тўраев ва А. Абалин фотолари.

Саноат САҲИФАСИ

МЕҲНАТ — ТАРБИЯ МАКТАБИ

Тошкент саноат область комсомол комитетининг III пленумидан

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги даврида янги кишини тарбиялаш масаласи ҳар қачонгидан кўра муҳим аҳамият касб этмоқда. Бошқача айтганда, янги инсонни тарбиялаш коммунистик қурилиш ишининг таркибий қисмидир. Партиямиз Марказий Комитетининг июнь Пленуми бу соҳадаги конкрет вазифаларимизни белгилаб берди.

«КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми ва ВЛКСМ Марказий Комитети III пленуми қарорлари ҳамда коммунистик қурилишнинг ҳозирги даврида ёшларни тарбиялаш соҳасида область комсомол ташкилотларининг роли» тўғрисидаги масалани муҳокама қилган пленум қатнашчилари ана шундай вазифалар ҳақида гапиришди. Ушбу масала юзасидан саноат область комсомол комитетининг биринчи секретари **Н. Барков**нинг доклади тингланди ва кенг муҳокама қилинди.

Докладчи уқтириб ўтдики, ўтган сўнгги 10 йил мобайнида областимиз экономикаси мислсиз юксалди. Фақатгина Тошкент шаҳри саноат корхоналарида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қарийб уч баравар, область шаҳарларида эса 2,9 марта ўсди. 32 та йирик саноат корхонаси ишга туширилди. Капитал қурилиш соҳасида ҳам улкан силжиш рўй берди. 10 йил ичида давлат маблағлари ва бошқа манбалар ҳисобига бир миллион 599 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қурилди. Бу, 1926 йилда Тошкент шаҳридаги мавжуд барча турар-жой майдонига тенг бўлган кўрсаткичдир.

Областимиз бўйича ярим йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғи ортиғи билан адо этилди. Планга қўшимча ўнларча минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Мана шу юксалиш рақамлари областимиз меҳнаткашлари, жумладан комсомол ва ёшларининг меҳнат активлиги тобора ошиб бораётганлигидан далолат бериб турибди. Қўлга киритилган ютуқларни тилга олар эканмиз, бу соҳада комсомол ва ёшларимиз қўшаётган ҳисса ғоят салмоқлилиги билан ҳақли равишда фахрланамиз.

— Областимиз комсомоллари кўпгина ватанпарварлик ҳаракатларининг ташаббускори бўлаётирлар, — давом этади докладчи. — экскаватор заводи ёшларининг қимматли ташаббуслари бутун мамлакатга ёйилди. Экскаваторчилар машиналарнинг меҳнат сарфини камайтиришга қаратилган 620 та таклиф киритдилар. Бу таклифлар бир йил ичида 130 минг сўмлик иқтисодий фойда келтиради.

«Ташсельмаш» заводи мастери Вадим Мельниковнинг нормани қайта кўриб чиқиш ҳақидаги ташаббуси, олмалиқлик кончи Александр Трофимовнинг бир йўла икки скважина кавлаш юзасидан бошланган ҳаракатини ҳар қанча қўллаб-қувватласа арзийди. Ёшларимиз шундай ташаббус байроқдори бўлаётган эканлар, аввало, улар коммунизм ишига содиқлик, меҳнатга муҳаббат хислатларини намоён этмоқдалар.

Докладчи коммунистик меҳнат учун кураш суръатларини сусайтириб юборган Чирчиқ комсомолларини, ўз корхонасида бошланган қимматли ташаббусни қадрламаётган «Ташсельмаш» заводи комсомол комитетини қаттиқ танқид қилади.

Ўртоқ Н. Барков ёшлар ўртасида ичкиликбозлик, безорилик ва текинхўрлик сингари фактлар борлигини айтиб, комсомол ташкилотларини шундай сарқитларга қарши тинмай кураш олиб боришга чақиради.

Музокараларда биринчи бўлиб, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари **М. Юсупов** сўзга чиқади.

— Пойтахт ёшлари юксак меҳнат унумдорлиги учун бошланган кўпгина ташаббусларнинг байроқдори бўлмоқдалар, — дейди нотиқ. — Куни кеча Тошкент кабель заводида янги ташаббус бошланди. Ўткир Мирсоатов бошлиқ бригада аъзолари «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» шиорига амал қилган ҳолда ишлаб, меҳнат унумдорлигини 1,5—2 ҳисса ошириш мажбуриятини олдилар.

Чирчиқ шаҳар комсомол комитетининг секретари **А. Руденко** ёшларни меҳнат традициялари руҳида тарбиялаш кераклигини уқтирди. У «Узбекхиммаш» заводида ўтказилган корхона тарихига бағишланган кеча ҳақида гапириб берди.

— Бундай кечалар, — деди у, — ёшларни тарбиялашда ижобий роль ўйнайди, албатта!

Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехи комсомол комитети секретари **Аҳмедов** пўлат эритувчи Владимир Емец бошлаган ташаббус корхонада кенг қўллаб-қувватланаётганлиги ҳақида гапирди. Октябрь район комсомол комитетининг секретари **Х. Ҳакимов** эскилик сарқитларига қарши курашда комсомол ва ёшларнинг ролини оширишга эътибор бериш керак, деб таъкидлади.

— Районимизда, — деди нотиқ, — жамоатчилик асослари кенг ривожланиб бораяпти. Лекторлар группаси ташкил этганмиз. Бундай группалар маҳалла ва уй бошқармаларида бўлиб, партиямиз Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини аҳолига кенг тушунтирмоқдалар. Шунингдек, паранжига қарши кураш штаби ташкил этдик. Энг актив ва илғор дружиначилардан иборат махсус дружина штаби тузилган. Улар безорилар, олиб-сотарлар, текинхўрларга қарши кураш олиб боришаяпти.

Пленумда Чилонзор район комсомол комитетининг секретари **А. Бахарев**, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **Б. Красников** ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон КП саноат область комитетининг секретари **Х. Р. Мусахонова** пленум ишида қатнашди ва нутқ сўзлади. Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАР МУКОФОТЛАНДИ

Яқинда Охунбобоев номли шаҳар маданият уйида Октябрь районида яшовчи кўпболали оналардан катта бир группасига СССР орден ва медалларининг топшириш маросими бўлди. Мукофотларни район ижроия комитетининг раиси ўртоқ С. Норқўзиев топширди.

Мукофотланганлар номидан сўзга чиққан кўп болали она Ҳадича Ҳолмуҳамедова, Мастура Каримова ва бошқалар совет аёллари ҳақида қилаётган ғамхўрликлари учун партия ва ҳукуматимизга ташаккур айтдилар.

ПЕНСИОНЕРЛАР СОВЕТИ

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли биргина Облиқ қишлоқ совети территориясида мингдан ортиқ ёлғиз ва кўп болали она, 700 га яқин пенсионер истиқомат қилади.

Яқинда уларга моддий ва маданий ёрдам кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида қишлоқ совети ва алоқа бўлимининг ташаббуси билан қишлоқ совети ҳузурида 5 кишидан иборат штатсиз пенсионерлар совети ташкил қилинди. Советга 63 ёшли пенсионер Қурбон ота Зоҳидов раислик қилмоқда. Пенсионерлар Совети ўзининг дастлабки иш фаолиятини ёрдамга муҳтож 72 ёшли меҳнат инвалиди Қаюм ота Мўминов оиласи яшаётган уйни қайтадан ремонт қилиб беришдан бошлади.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Бу йил Ўзбекистондаги олий ўқув юртларини битирган 7246 киши ҳаёт йўлланмасини олди.

Ёш мутахассисларни ишга тақсимлаш қандай принципга асосланган? ТАСС мухбири М. Жалоловнинг ана шу саволига Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим министри Тошмуҳаммад Саримсоқов жавоб бериб қуйидагиларни айтди:

— Ягона Ўрта Осиё иқтисодий районининг тузилиши Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистон республикаларидаги олий ўқув юртларини битириб чиққан мутахассисларни ишга тақсимлашда бирмунча ўзгаришлар ясади. Иқтисодий районнинг мавжуд 50 та олий ўқув юрти ҳозирда халқ хўжалигининг деярли барча соҳалари учун мутахассислар тайёрламоқда.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 32 та олий ўқув юрти бўлиб, уларни тамомлаган мингдан ортиқ ёш мутахассис Ўрта Осиё республикаларига ишга жўнаб кетди. Тожикистонга инженерлар, геологлар, машинасозлар, энергетиклар агрономлар — жами 30 соҳа бўйича ишлайдиган мутахассислар юборилади. Газ ва нефть саноати тез суръатлар билан ривожланаётган Туркманистонда эса геофизиклар, иссиқлик ва газ билан таъминлаш ҳамда вентиляция бўйича инженерлар, геологларнинг янги отряди ишга тушади. Қирғизистонда ўрмон хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги машиналари бўйича кадрлар, шунингдек геологлар тайёрланади. Тошкентнинг транспорт, электротехника ва савдо институтлари эса барча республикалар учун мутахассислар етказиб бермоқда.

Ўзбекистонда катта газ конларининг очилиши ва химия саноатининг тез ривожланиши муносабати билан бу ерга Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистондан геохимиклар, нефть ва газ конларини ишлаш бўйича инженерлар, фойдали қазилмаларни бойитувчилар, металлурглар юборилади. Қирғизистон бутун иқтисодий районни озиқ-овқат саноати учун зарур кадрлар билан тўла таъминлайди.

Ўрта Осиё иқтисодий райони республикалари томонидан турли олий ўқув юртларига юбориладиган кишиларни йиллик конкурсдан ташқари қабул қилиш плани ишлаб чиқилди. Бу кишилар ўз республикаларининг институтларида кириш имтиҳонларини топширадилар ва Тошкент, Фрунзе, Душанба, Ашхабод олий ўқув юртларида халқ хўжалигининг у ёки бу соҳасига тегишли зарур билимларни оладилар. Масалан, ҳар йили Ўзбекистон олий ўқув юртларида Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистондан келган 500 дан ортиқ йигит-қиз таҳсил кўради. Ана шу республикаларнинг олий ўқув юртларида эса Ўзбекистондан келган ёшлар ўқимоқда.

Ўрта Осиё иқтисодий районида халқ хўжалигининг янги соҳалари ривожланиши муносабати билан пластик массалар технологияси, диэлектриклар ва ярим ўтказгичлар химияси, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш, электротехника ва ҳисоблаш машиналари бўйича янги кафедралар ташкил қилинади. Йирик электр станцияларининг қурилишлари учун зарур мутахассис-энергетиклар тайёрлайдиган кафедралар кенгайтирилади. (ТАСС).

ТАРИХИЙ ЖАНГ

Курск бўсоғасидаги жангнинг 20 йиллигига

Михайловский темир рудаси комбинати кейинги йиллар ичида барпо қилинган. Магнит аномалиясига эга бўлган бу жойда бундан 20 йил илгари Улуғ Ватан урушининг жуда катта жангларидан бири рўй берди. Марказий ва Воронеж фронтларининг қўшинлари, 1-Курск партизанлар бригадасининг жангчилари мислсиз қаҳрамонлик кўрсатдилар.

Уруш тугагач, собиқ жангчилар тинч қурилиш ишларига киришиб кетдилар. Ҳаробалар ўрнида янги шаҳар ва қишлоқлар вужудга келди. Шулар орасида Михайловский руда кони меҳнаткашларининг севимли шаҳри — Железногорск ҳам бор.

Суратда: Железногорск шаҳрининг бугунги қиёфаси.

Л Портер ва О. Сизов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ХАЛҚ ЖАСОРАТИ

И. КРУПЧЕНКО

Танк қўшинлари генерал-майори

□ □ □

Шонли Қуролли Кучларимизнинг жанговар тарихида Курск остонасидаги жанг алоҳида ўрин тутади. Бу жанг Совет Армиясининг янги ғолибона ҳужумини бошлаб берди. Ҳужум 1943 йилнинг ёзи ва кузида қарийб икки минг километр масофадаги фронтда олиб борилди. Курск дугасидаги ғалаба ва совет қўшинларининг Днепрга чиқиши натижасида Улуғ Ватан уруши ҳамда бутун иккинчи жаҳон урушининг боришида катта бурилиш ясалди.

СССР Қуролли Кучлари Волга билан Дон ўртасидаги улкан жангларда немис-фашист қўшинларига қатор оғир зарбалар бериб, гитлерчи босқинчилар томонидан вақтинча босиб олинган совет территорияларининг каттагина қисмини озод қилдилар. 1942 йил ва 1943 йил бошида олиб борилган қишки ҳужумлар натижасида армиямиз Волга ва Дон қирғоқларидан, Кавказ тоғ ёнбағирларидан душманни нарига улоқтириб ташлади, Ленинград блокадасини ёриб ўтди ҳамда Орёл ва Белгородга яқинлашиб келди.

1943 йилнинг баҳорида ҳар иккала томон актив ҳужум ҳаракатларини тўхтатдилар Танаффус бошланди. Гитлерчилар бундан ўзларининг абжағи чиққан дивизияларини тўлдириш, Курск дугасида «Цитадель» деб номланган янги катта ҳужумга тайёргарлик кўриш учун фойдаландилар.

Фашист қўмондонлиги танк қўшилмалари ёрдамида Орёл ва Белгород районларидан Курскка борадиган йўл бўйлаб қўшинларимизга кучли зарбалар беришни, Курск остоналарида уларни ўраб олиб, йўқ қилиб юборишни мўлжаллаб қўйган эди.

Немис-фашист қўмондонлиги «Цитадель» операциясини амалга ошириш учун Курск дугаси остоналарида йирик зарбдор қўшин группаларини тўплади. Бу группалар составида 900 мингга яқин солдат ва офицер, 10 мингга яқин тўп ва миномёт, 2700 та танк ва ўзиюрар тўплар бор эди. Уларнинг ҳужумини ҳаводан таъминлаш мақсадида икки мингдан ортиқ самолёт ажратилган эди. Гитлерчилар «Тигр», «Пантера» деб аталган янги қудратли танкларига, штурм қилувчи «Фердинанд» тўпларига катта умид боғлаган эдилар.

Курск остоналарини мудофаа қилиш Марказий ва Воронеж фронтларига топширилган эди. Ғарбий, Брянск, Ғарби-жанубий фронтларнинг қўшинларига эса гитлерчи қўшилмаларнинг Курск томон ҳаракат қилишида «танглик» рўй берган ҳамоно тайёрлик кўриб, шиддатли ҳужумларни бошлаб юбориш тўғрисида буйруқ берилди. Бизнинг йирик стратегия резервимиз эса (Дашт фронти) фронт орқасида тўпланди.

Совет қўшинлари Курск остоналарида узлуксиз траншеялар ва турли инженерлик тўсиқлари системасини кенг қўллаб, катта масофада кетма-кет қўйилган кўп тўсиқли мудофаа ташкил қилдилар. Бунда танкка қарши узелларни барпо қилишга айниқса катта эътибор берилди. Ана шу мақсадда бизнинг қўмондонлик фронтларнинг иккинчи эшелонида йирик танк қўшилмаларини тўплади. Бу қўшилмалар душман қўшинлари ҳужум қилиши мумкин бўлган барча томонларга қарши жойлаштирилган эди.

Фашистларнинг зарбдор танк группалари 5 июлда Курскка бир вақтнинг ўзида шимол ва жануб томондан ҳужум бошладилар. Авиациядан тўхтовсиз ёрдам олиб турган душман танкларининг кучли зарбалари Марказий ва Воронеж фронтларининг қўшинлари устига ёғдирилди. Жанг ниҳоятда шиддатли бўлди.

Марказий фронт (қўмондони — армия генерали К. К. Рокоссовский) ҳаракат майдонида 13-армия қўшинлари душман асосий кучларининг зарбасини ўзига қаратди. Ҳужумнинг биринчи кунида душман мудофаамизнинг тор жойидан ёриб киришга муваффақ бўлди. Кейинги кунда эса жанг майдонига 2-танк армиямиз ҳамда бошқа куч ва воситаларнинг киритилиши душман ҳаракатини тўхтатди.

Совет пиёда аскарлари ва танкчилари, артиллериячилари ва учувчилари, ҳамма турдаги қўшин жангчилари ўзлари эгаллаган марраларни қаҳрамонона ҳимоя қилиб, гитлерчиларга катта талафот етказдилар. душманнинг мудофаамизга 9—12 километрдан ортиқ суқилиб киришига йўл бермадилар. Натижада 12 июлдаёқ немис-фашист қўшилмалари ва қисмлари бу йўналишда яна ҳужумга ўтишдан воз кечиб, мудофаага ўтдилар.

Воронеж фронти (қўмондони — армия генерали Н. Ф. Ватутин) ҳаракат майдонида янада шиддатли жанглар бўлди. Бу ерда душман ўзининг 1700 га яқин танкини ишга солди. Гитлерчилар беш кун ичида жуда катта куч ва қурбонлар эвазига мудофаамиз орасига 30 — 35 километргача масофада ёриб киришга эришдилар. Совет қўмондонлиги душмандан ташаббусни тортиб олиш ва унинг бундан кейинги ҳужумини барбод қилиш мақсадида Воронеж фронтига 5-гвардиячи умумқўшин армиясини, 5-гвардиячи танк армиясини, шунингдек бошқа бир қатор қўшилма ва қисмларини юборди.

12 июлда совет қўшинлари Прохоровка станцияси ёнидаги энг йирик танк жангида душманга кескин зарба бердилар. Жангларда икки томондан 1500 танк ва ўзиюрар артиллерия установкалари қатнашди. Бизнинг қўшилма ва қисмларимиз душманнинг жанговар сафларига қаттиқ ҳужум қилдилар. Совет қўшинларининг ҳужуми шу қадар шиддатли бўлдики, гитлерчилар уни қайтаришга тайёргарлик ҳам кўра олмадилар. Жангнинг айрим вақтларида бизнинг мард танкчиларимиз ҳамма ўқ-дорилар сарф бўлгач, душманни таран қилишга ўтдилар. Натижада гитлерчилар армиясининг зарбдор қўшин группалари ҳолдан тойиб кучдан қолдилар, уларнинг ҳужумкор планлари эса тамомила барбод бўлди.

Қўшинларимизнинг сиқуви остида тез орада душман чекина бошлади. Шундай қилиб, 5 июлда ҳужум бошлаган фашист қўшилмалари катта талафотлар билан Марказий фронтда 17 июлда, Воронеж фронтида эса 23 июлда илгари ўзлари эгаллаб турган жойларига улоқтириб ташланди.

Олти совет фронти қўшинларининг қудратли зарбалари душманнинг бир неча тўсиқли мудофаасини яксон қилиб, унга кескин зарба берди. 5 августда Орёл ва Белгород озод қилинди.

Воронеж ва Дашт фронтларининг қўшинлари Белгород — Харьков йўналишида душман қўшинларини қисмларга бўлиб юбориб, 23 августда уни батамом тор-мор келтирдилар.

Курск остонасидаги катта жангларда совет қўшинларининг юксак маънавий ва жанговар фазилатлари, уларнинг ўз Ватанига чексиз садоқати, социалистик тузумнинг афзалликлари, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги, халқнинг барча кучларини душманни енгишга жипслаштиришдаги ташкилотчилик ва илҳомлантирувчи роли яққол намоён бўлди. Коммунистлар доимо фронтнинг энг оғир участкаларида бўлдилар ва жангчиларни қаҳрамонлик намуналари кўрсатишга отлантирдилар.

Курск жанги вақтида партия Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Воронеж фронти Ҳарбий кенгашининг аъзоси Н. С. Хрушчев мудофаа ҳамда ҳужум операцияларини тайёрлаш масалаларига айниқса катта эътибор берди.

Курск остонасидаги жанг тугамасданоқ, Ғарби-жанубий фронт (қўмондони — армия генерали Р. Я. Малиновский) ва Жанубий фронт (қўмондони — генерал-полковник Ф. И. Толбухин) қўшинлари катта ҳужум операцияларини бошлаб юбордилар. Натижада мамлакатимизнинг энг муҳим иқтисодий райони Донбасс озод қилинди ва Днепр дарёсига чиқиб олинди. Совет Армиясининг Курск остонасидаги ғалабаси икки минг километр масофага — Великие Лукидан то Тамань ярим оролигача чўзилган фронтда ҳужум қилиш учун йўл очди. Ана шундай улкан жангларда ўнта фронтимиз қўшинлари иштирок қилди.

Курск остонасидаги ғолибона жанг жуда катта ҳарбий-сиёсий аҳамиятга эга эди. Ана шу жанг давомида гитлерчилар қўмондонлиги тузган ҳужум стратегияси узил-кесил барбод бўлди. Фашистлар Германиясининг умидлари пучга чиқиб, ҳарбий мағлубиятга учраши муқаррар бўлиб қолди.

Совет халқи гитлерчилар Германиясини тор-мор келтириб, уруш жароҳатларини тугатди, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида катта ютуқларга эришди. Ҳозир коммунистлар партияси етакчилигида жамиятимиз меҳнаткашлари партия XXII съездининг тарихий қарорларини, мамлакатимизда коммунизм қуриш программаси бўлган КПСС Программасини амалга оширмоқдалар. Тинч яратувчилик меҳнати билан шуғулланаётган совет кишилари ғалабалар билан шуҳрат қозонган СССР Қуролли Кучлари Ватанимиз ва бутун социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари хавфсизлигини мустаҳкам қўриқлаб турганлигини яхши биладилар.

КУРСК БЎСОҒАСИДА

Май-июнь ойлари эди. Дивизиямиз жангчилари Воронеж шаҳрининг жанубидаги Саланса қишлоғига йиғилди. Жангларда чиниққан жангчиларимиз дивизиямизга келаётган янги кучларни қуроллардан отишга ўргата бошладилар. Кутилмаган вақтда солдатларнинг фронтдан қайтиб, бу қишлоқда машқ қилиши ҳаммани таажжублантирарди. Бир неча кун ухламаган, тўйиб овқат емаган солдатлар бир-бирига қараб: тушимизми, ўнгимизми, деб қўйишарди. Шу тариқа ҳеч нарса билмай, машқ қилиб, «поход»га деган команданн кутиб юравердик.

Ниҳоят, жанговар юришлар бошланди. Воронежнинг қора тупроқлари, қалин ўрмонларини пиёда босиб, бир неча кун йўл юрдик.

Курск ерларига қадам қўйганимиздан кейин траншеялар қазий бошладик.

— Нима, мудофаага ўтдикми, траншея нимага керак бўлиб қолди? — сўрарди солдатлар бир-биридан.

— Энди мудофаага ўтиш йўқ. Немисларни Германияга ҳайдаб, Берлинда тор-мор қилмагунча фақат ҳужум қиламиз, — жавоб қилишди командирларимиз. Командирларимиз қандай операцияга тайёрланаётганимиз ҳақида ҳеч нарса демас эдилар.

Ҳар куни бир неча километрли масофада траншея қазиб, ерларни илма-тешик қилиб юбордик. Курск қирларида ДОТ, ЗОТларга қарши кураш, душман танкларини ёндириш, самолётларни милтиқлардан ўққа тутиш каби жуда муҳим ҳарбий машқларни ўргандик. Июль ойларининг охирига келганда, солдатларнинг қалбида ҳаяжон, ташвиш пайдо бўлди: немислар ҳужумга ўтар экан, деган хабар тарқалди. Немислар 5 июль куни охирги ҳужумга ўтиб, яна қайтиб Москвага ҳамла қилмоқчи. Шу мақсадда улар сонсиз самолёт, қурол-яроғларини Орёл-Курск томонга ташлаб, тайёргарлик кўраётган эди.

Июль ойининг биринчи кунлариданоқ, ҳамма оёққа турди. У ер, бу ерларда немис разведкачилари ва парашютчиларини қўлга туширдик. Улар ҳам немислар 5 июль куни ҳужумга ўтиши ҳақида маълумот беришди.

5 июль. Ҳали тонг отмасдан ҳаммаёқни тутун босди. Чанг-тўзон кўтарилди. Фронт линияси худди бизнинг кўз олдимизга келиб қолгандек. қурол-яроғлар овози даҳшатли эшитиларди. Замбараклар, «ванюша»лардан отилган снарядлар ерни ларзага келтирарди. Курск шаҳри тепасида 500 та душман самолёти пайдо бўлди.

Бизнинг қисм иккинчи эшелонда эди. Агар немислар авангард қисмларни ёки биринчи эшелондаги қисмни енгиб, иккинчи эшелон турган жойга ҳужум қилиб қолса, ғафлатда қолмаслик учун жонжаҳдимиз билан жангга киришга тайёрландик. Немислар биринчи дақиқаларда шу қадар тез ҳужумга ўтдиларки, биз бирор соат ичида жангга киришимиз керак эди. Бирдан хушхабар тарқалди: немислар атакаси қайтарилибди. Демак, уларнинг 5 июль планлари чиппакка чиқиб, орқага тислана бошладилар. Шу заҳотиёқ, Совет Армияси, шу жумладан бизнинг қисм жангчилари ҳам ҳужумга ўтиб, немисларни атака бошлаган окопларига — аввалги линияларига олиб бориб қўйдик.

Душман орқага чекингандан кейин фронтда аҳвол жиддийлашди. Энди биз ҳужумга ўтадиган 5 август тарихий кунни кутабошладик. Ҳар бир солдат ва ҳар бир командир Совет Армиясининг ҳужумга ўтиб, Курск ва Орёл, Белгород ва Харьков шаҳарларини олиши учун тузилган стратегик планлар билан танишиб чиқди.

Ниҳоят, 5 август — ҳужум қиладиган кун етиб келди. Катюшалар, йирик калибрли замбараклар янгради. Сўнг штурмчи ва бомбардимончи самолётлар осмонни ларзага солди. Жангларда донғи кетган «Т-34» танклари ҳужумга ўтди. Танклар орқасидан пиёда аскарлар шиддат билан олға босиб, немис-фашист окопларига ёпирилиб ҳужум қилдилар. Пиёда аскарларимиз танк ҳужумидан тирик қолган душман солдатларини қаттиқ ўққа тутдилар.

Бизнинг қисмимиз Белгород томон йўл олди. Шаҳар яқинида оқ ва қора тутун пайдо бўлди. Демак, немислар газ ташлаган. Солдатлар беҳушланиб, йўтала бошладилар. Қош қорайган вақтда душман маст ҳолда ҳужумга ўтиб, бизнинг қисмни орқага қайтармоқчи бўлди ва кутилмаганда найзабозлик жангига ўтди. Биз ҳам шиддатли ҳужум қилиб, тепаликка жойлашган Белгород шаҳрини олишга интилдик. Қоронғи тушиши билан окоп қазиб, ўзимизни панага олдик. Батальонимиз командири капитан Гусев қисмимиз олиб борган жангларга якун ясаб, 50 га яқин жангчига орден ва медаллар тақдим этди. Душманнинг уч танкини граналар билан ёндирган тошкентлик Нишонбоев «Шуҳрат» ордени билан, қозоғистонлик Чемиров эса «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланди.

Урушнинг бошидан охиригача қатнашиб, Орёл-Курск жангидек қаттиқ жангларни жуда кам кўрдик. Бутун совет халқи урушнинг боришида муҳим роль ўйнаган 5 август кунини кенг нишонламоқда. Мана шу ҳал қилувчи жангда қатнашганим учун ўзимни бахтли деб ҳисоблайман.

Р. ИСҲОҚОВ.

ВАТАН ҚУДРАТИ, ДУШМАН ҚИСМАТИ...

▲ *Гитлерчилар қўмондонлиги Курск остоналарида «Цитадель» операциясини амалга ошириш мақсадида 900 мингга яқин солдат ва офицер, 10 мингга яқин тўп ва миномёт, 2700 танк ва ўзиюрар тўпларни ишга солди.*

▲ *Душманнинг Шарқий фронтда тўплаган барча танк қўшинларининг 75 проценти Курск районига келтирилди.*

▲ *Курск остоналарини ҳимоя қилиш Марказий ва Воронеж фронтлари зиммасига тушди. Бу тарихий жангда бизнинг бешта танк армиямиз қатнашди.*

▲ *Биргина Прохоровка станцияси ёнидаги жангда ҳар икки томондан 1500 танк ва ўзиюрар артиллерия установкалари иштирок этди.*

▲ *Курск жангида фашистлар жуда катта талафот кўрди. Улар 50 кун ичида ярим миллиондан кўпроқ солдат ва офицерларини йўқотди. Душманнинг 70 дивизиясидан 30 таси қаҳрамон жангчиларимиз томонидан тор-мор қилинди.*

▲ *Бизнинг шонли учувчиларимиз душманнинг 2200 самолётидан 1300 тасини уриб туширдилар. Бу жангда машҳур учувчилар Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Иван Кожедуб ва Алексей Маресьевлар ҳам қатнашди.*

КИНОКАДРЛАР ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Бутун совет халқи Курск дугасидаги жангнинг 20 йиллигини нишонлаётган шу кунларда Улуғ Ватан урушидаги катта воқеага бағишланган ҳужжатли фильм кинотеатрларнинг экранига чиқарилди.

«Курск дугасида» фильми Ҳужжатли фильмлар марказий студияси томонидан яратилган. Бундан йигирма йил муқаддам қўшинларимизнинг олдинги позицияларида фронт операторлари томонидан ишланган кинокадрлар ўша кунлардаги шиддатли жангларнинг миқёси, душман устидан ғалаба қозонган совет жангчиларининг мислсиз жасорати, оммавий қаҳрамонлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Суратда Курск остонасидаги шиддатли жангларда тор-мор келтирилган ва асирга олинган немис-фашист солдатлари ва офицерларининг колоннасини кўриб турибсиз.

(ТАСС фотохроникаси).

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

РЕМОНТ СУРЪАТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК

Мактабларни янги ўқув йилига барвақт бекаму-кўст тахт қилиб қўйиш, уларни ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш ўқув-тарбия ишларининг дастлабки кунларидан бошлаб нормал кетишига ва юқори ўзлаштиришга эришувда асосий омилдир. Буни яхши тушунган Калинин район халқ маорифи бўлими ходимлари ҳамда жамоатчилик мактаб ва мактаб-интернатларни тезроқ ремонтдан чиқариш, янги ўқув йилига тайёр қилиб қўйиш учун жонбозлик кўрсатмоқда.

Кейинги 2-3 йил ичида район мактабларида ёш авлодга ижтимоий фойдали меҳнат кўникмаларини чуқур сингдириш, эстетик ва жисмоний тарбия бериш, уларнинг билим савияларини яхшилаш ишлари бирмунча яхшиланди. Мактабларнинг ўқув-моддий базалари мустаҳкамланди. 1962-63 ўқув йилида жамоат ташкилотларининг бевосита ёрдами билан райондаги 129 та мактабдан 113 тасининг бир сменада ишлаши таъминланди. Мавжуд мактаблардан 38 таси ўн бир йиллик ишлаб чиқариш, 69 таси саккиз йиллик мактабга айлантирилди. Шунингдек, район бўйича кўпгина мактабларда ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш далачилик бригадалари ташкил қилинди. Ҳозирги кунда бу бригаданинг аъзолари колхоз ва совхозлардан ажратиб олинган ўз участкаларида мўл ҳосил етиштириш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

1963-64 ўқув йилидан бошлаб районда мактаблар сони 133 тага етади. Унда меҳнаткашларнинг 55099 фарзанди таълим-тарбия олади. Бунинг учун район миқёсида 4 минг ўринга яқин қўшимча синф хоналари қурилади. Жумладан, Таш ГРЭС посёлкасида янги типовой 130-ўнбир йиллик мактаб биноси қад кўтарди. 1 сентябрь куни посёлка аҳолисининг 600 фарзанди ана шу янги бинода ўқиш бошлайди.

Шунингдек, районнинг Орджоникидзе посёлкасида қад кўтараётган тўрт қаватли янги мактаб ҳам сентябрда 960 ўқувчини ўз қучоғига олади.

Бундан ташқари Улугбек посёлкасининг ҳусни бўлиб қад кўтараётган 536 ўқувчига мўлжалланган уч қаватли янги мактаб биноси ҳам битиш арафасида турибди. Свердлов номли колхоз ўз маблағи ҳисобига 460 ўринлик янги мактаб биноси қуриб беряпти. Колхоз янги мактаб биносини парта, доска, стол ва стул каби ўқув инвентарлари билан таъминлашни ҳам ўз зиммасига олди.

Мавжуд мактаб биноларини капитал ва жорий ремонт қилиш ҳамда қўшимча синф хоналари қуриш ишларида оталик ташкилотлари жонбозлик қилаётирлар. Юнусобод қишлоқ Советидаги «Ўзбекистон» колхози правлениеси 25- ва 26-мактабларга 7 та қўшимча синф хонаси ва таълим устахоналари қуриб беряпти. Колхоз ўз территориясидаги барча мактаб бинолари ва инвентарларни барвақт сифатли ремонтдан чиқариб, янги ўқув йилига ҳозирлаб қўйди. Райондаги 17, 18, 20, 25, 26, 27, 63, 85, 87, 113, 115-мактаб бинолари оталик ташкилотлари ёрдамида ремонтдан чиқарилди.

Умуман, район бўйича ҳаммаси бўлиб 70 га яқин мактабда ремонт ишлари сифатли тамомланди. Районнинг қолган мактабларида ҳам ремонт жадал суръатда кетаяпти.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, кўпчилик мактабларда ўқув қуроллари ва инвентарлар меҳнатсевар ўқувчиларнинг кучи билан ремонт қилинди. Бу, мактабларда ўқишни меҳнат билан қўшиб олиб боришликнинг ёрқин ижобий самарасидир.

Умумий-мажбурий таълим планини тўла бажариш, мактаб ёшидаги ҳамма болаларни, хусусан машғулотларни сабабсиз ташлаб кетган маҳаллий миллат қизларини мактабларга қайтариш масаласига ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Бу масалада оталик ташкилотлари ва жамоатчиликнинг ёрдами катта бўляпти.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети ва район ижроия комитетининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида «Район мактабларида янги ўқув йилига тайёргарликнинг бориши» ҳақидаги масала кенг муҳокама қилинди. Йиғилишда мактабларга оталик қилиш, уларнинг ўқув-моддий базаларини мустаҳкамлаш, қурилиб фойдаланишга топширилиши лозим бўлган янги мактаб бинолари, қўшимча синф хоналари ҳамда мактаблар ремонтини тезлаштириш, ёш ўқитувчи кадрларни муносиб кутиб олишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Бироқ, районда мактабларни янги ўқув йилига барвақт, пухта тайёрлаб қўйиш, янги мактаб, мактаб-интернат бинолари ва қўшимча синф хоналари қуришдек умумхалқ ишига совуққонлик билан қараётган ташкилотлар ҳам йўқ эмас. «Қизил Ўзбекистон» колхози Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидагина эмас, балки область ва республикамизда ҳам энг йирик қишлоқ хўжалик артелларидан бири ҳисобланади. Колхоз ўз маблағи ҳисобига республикамизда биринчилар қатори бўлиб ёшлар учун ўқув-тарбиянинг янги ўчоғи бўлган мактаб-интернат биноси қуриб бериб, жамоатчиликнинг ҳурматига сазовор бўлган эди. Аммо, колхоз раҳбарлари кейинги йилларда оталик ҳиммати кўрсатишни сусайтириб юбордилар. Колхоз территориясидаги 69, 97, 98, 99-мактабларнинг биронтасида ҳам ремонт ишларини тугалланмаганлиги фикримизнинг исботи бўла олади.

«Правда» колхози ҳам қўшимча синф хоналари қуриш ва ремонт ишларида ўз оталигидаги 73, 74, 100-мактабларга тегишли ёрдам кўрсатмаяпти.

Мактабларда қўнғироқларнинг чалинишига саноқли кунлар қолди. Умумхалқ иши бўлган мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашга, янги ва қўшимча бинолар қуриш ишларига эътиборсизлик билан қараётган ташкилотлар ўз ишларида кескин бурилиш ясаб, оталик ёрдамини кучайтиришлари лозим.

С. САИДОВ.

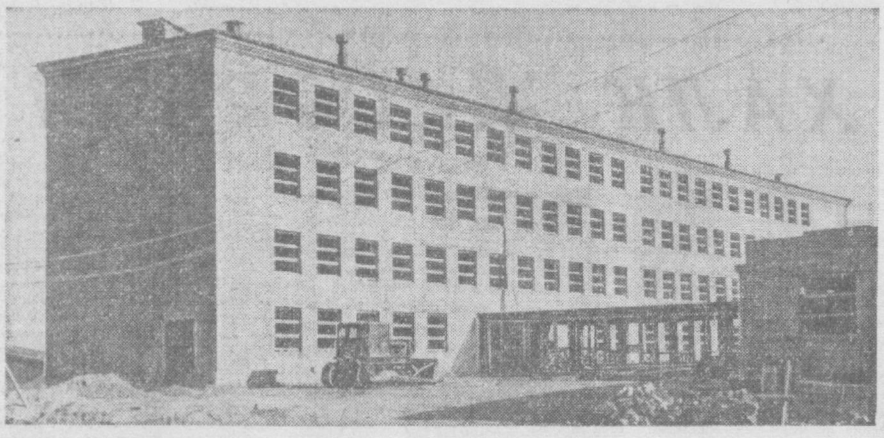

Суратда кўриб турган бу мактаб биноси Куйбишев районининг Ново-Ульяновск кўчасида яқинда қад кўтарди. Ҳозирги кунда бу ерда сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Янги мактабга қабул қилинадиган ўқувчилар рўйхати ҳам тузиб чиқилди.

В. Салов фотоси.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

Каннибализм исканжасида

ИСПАНИЯ

Астурия шахтёрларининг забастовкаси давом этмоқда. Корхона эгалари ишчиларни қўрқитишга уриниб, «забастовкалар ғайри қонунийдир» деган важ остида уларга локаут эълон қилганликларига қарамай, иш ташловчиларнинг сони ҳозир ҳам 6—7 минг кишини ташкил этади. 30 июлда полиция кўпгина ишчиларни қамоққа олди. Бу ишчилар барча меҳнаткашларни иш ташловчиларга қўшилиш учун даъват этувчи варақаларни тарқатган эдилар.

ФРАНЦИЯ

Франция банк хизматчилари ўзларининг ўсаётган бирлигини ва иш шароитини яхшилашга ҳамда иш ҳақини оширишга эришиш учун қатъий бел боғлаганликларини 31 июлда намойиш қилдилар. Банк хизматчилари шу куни 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Забастовкада банк ходимларининг 70 процентдан кўпроғи, баъзи районларда эса 95 процентдан кўпроғи қатнашди. Забастовка Парижда, шунингдек мамлакатнинг Франция банки бўлимлари бўлган кўпгина йирик ва майда шаҳарларида бўлиб ўтди.

АНГЛИЯ

«Дэнлоп» заводининг 7.500 ишчиси 1 августда Ковентрида бўлиб ўтган митингда маъмуриятнинг бир неча ишчини ишдан бўшатиш режаларига қарши якдиллик билан норозилик билдирди.

ИТАЛИЯ

Виченцадаги «Ланеросси» тўқимачилик комбинати ишчиларидан 10 минг киши узоқ давом этган забастовка курашида ғалабага эришдилар. Касаба союз вакиллари билан комбинат маъмурияти ўртасида битим тузилди. Бу битимда ишчиларнинг асосий талабларини, жумладан иш ҳақини ошириш ва иш ҳафтасини қисқартириш ҳақидаги талабларини қондириш кўзда тутилади.

ОЧИҚ ХАТ БРОШЮРА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

УЛАН-БАТОР, 2 август. (ТАСС). Монцамэ агентлиги хабар беради: Монголия Халқ Республикаси давлат нашриёти Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи партия ташкилотларига, барча коммунистларига очиқ хатини брошюра қилиб нашр этди. Брошюра кўп нусха босиб чиқарилди.

КПСС Марказий Комитети очиқ хатининг тўла тексти илгари Монголия Халқ Республикасининг марказий газеталарида эълон қилинган эди.

ҚАМБОДЖА ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 2 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Пном Пендан хабар беради: Камбоджа король ҳукумати баёнот эълон қилди. Ҳукумат бу баёнотида Таиланд томонидан «бевосита агрессия хавфи борлиги»ни таъкидлайди. «Таиланд қўшинларининг яқинда Камбоджа чегараси бўйлаб бир жойдан иккинчи жойга кўчирилганлиги» дейилади баёнотда, буни исбот қилади.

Король ҳукумати Камбоджа «миллий территорияни ҳимоя ва мудофаа қилишни таъминлаш» учун барча зарур чораларни кўради, деб уқтириб ўтди.

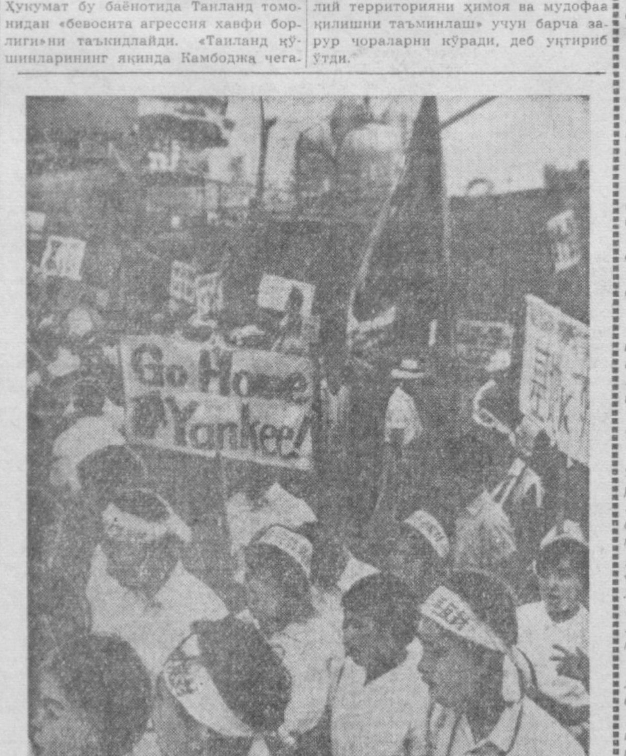

Япония. Америка сувости кемаларининг Япония портларига киришига қарши Кобада намойиш ўтказилди. Суратда: намойиш қатнашчилари Америка ҳарбий кемаси турган порт причали олдида.
(ТАСС фотохроникаси).

ЭРРАЙИМ

ФЕЛЬЕТОН

Бу лақаб 1-кўмир складининг экспедитори Олим Қосимовга узукка кўз солгандай бўлиб тушган-да... Мол-давлати жойида, юриш-туриш эррайимчасига, қолаверса қўш-қўш иморат-у, енгил машина. Борингки, ёлғиз бошига икки-уч хотин...

Ҳа, уч хотин. Шуларнинг бири Лутфи Қосимова. Бойвачча унга ғойибона ошиқ бўлгач васлига эришгунча тунлари бедор, юлдуз санаб мунажжимлик қилиб чиқарди. Ўша кезларда Лутфи ҳали ўн саккиз ёшга тўлмаганди ҳам. Лекин ошиқликнинг тиғи-парронига учраган куёв бўлмиш совчи устига совчи юбориб қиз томонни бир амаллаб кўндирди.

Мана, тўй ҳам бўлди. Куёвнавкорлар келин томон энди силжиймач деб турганда тўсатдан ишкал чиқиб қолди.

— Нима гап? — ҳамма ҳайрон.

— Олимнинг кўз очиб кўрган хотини келибди, — деди сурнайчининг ёнида турган новча йигит афтини буриштириб.

Қонуний никоҳни бузмай туриб ими-димида тўй бошлаган куёв тўранинг кўзлари олазарак бўлиб безрайиб тураверди. Бойваччанинг ҳурматини бажо келтирган уч-тўрт дил тортар оғайнилар жанжалнинг чангини бостиришгач куёвнавкорлар кўча билан бир бўлиб қийқириқ остида Лутфи хонадонига кириб келишди.

— Тўйлар муборак, эй ёри жоним...

Ана шу можароли тўйдан сўнг Лутфи Олим Қосимов хонадонига келин бўлиб тушди. Шу кундан бошлаб Лутфининг сочлари супурги бўлса, қўллари косов бўлди. Яхши кунларга умид боғлаб аччиқ-чучукка кўникиб ўтираверди. Бир қиз, бир ўғил кўришди. Бироқ «туғмадинг» деб биринчи хотиндан юз ўгирган фарзандга ташна одам ажабо, ғалати-ғалати қилиқлар чиқара бошлади. Қилдан қийиқ топиб хотинни уриб азоблайберди.

— Гуноҳим нима? — сўрайди Лутфи.

— Ҳуснингнинг мазаси йўқ, сўлиб қолдинг. Мен эса қирчиллама йигитман, тенг эмасмиз, уйланаман, — деб қолди куёв. Лутфининг еган-ичгани заҳар, на тотувлик, на эркинлик бор. Шу алпозда турмуш давом этди. Фарзандлар бештага етди. Қосимов ҳа деганда уйланаман дейишини қўймади. Бунинг устига онаси гиж-гижлаб қўяди.

— Қўлингни қаёққа узатсанг етади ўғлим, давлатинг жойида. Бештагача қиз хотин олсанг сенга луқмаи ҳалол.

Тўғри, бойваччанинг дасти узун. Узатган ерига етади. Ҳамён тўла текин пул. Москва—Тошкент поездида проводник бўлиб ишлаган вақтларида енгил машиналарнинг деталь ва запас қисмларини хўп ташиб пуллади. Нафси катталашгач ишни ҳам улгуржи қиладиган бўлди. Энди атторликни тарк этиб йирик савдога қўл урди. Эски енгил машиналарнинг уёқ-буёғини янгилаб сотабошлади. ЕХ 83-75 номерли «Москвич»дан уч йил фойдаланиб 600 сўм фойдасига пуллади. ЕЭ 43-33 номерли «Победа»ни эса иримига хотини номига ўтказиб шу йилнинг 19 февралида комиссион магазин орқали расмийлаштириб Т. Умаров деган кишига 2700 сўмга бор барака қилди. ТНБ 28-47 номерли «Победа»ни эса ўз хизматига олиб қолди. Ҳар эҳтимолга қарши 80 ёшли отаси Шокиров номига ўтказиб қўйди.

Бундай қараса машинафурушликдан тушаётган даромад барча орзу-ҳавасга камлик қилади. Ўзини шартта иморатга урди. Шаҳарнинг Актюбинск кўчасида 60-номерли данғиллама ҳовлиси бўлатуриб Кичик Қозиробод, Нурхон кўчасида участка қуриб битказди-ю, мўмайгина фойда кўрди. Боз устига Мевазор маҳалласида иккита участкалик ерни қўлга киритди. Кичик Қозиробод кўчасидаги 25-уйни хотинининг номига ўтказиб, Қатортол массивидаги 369-участкага шу кунда харидор қидириб юрибди.

Меҳнатсиз текин бойлик бойваччани қинғир йўлларга бошлади. Бир куни у ана шу йўлда кетатуриб Рима Ғафурованинг рўпарасида кўндаланг бўлди.

— Юрагимга қулоқ солинг, номингизни эшитасиз. Ишонмасангиз қовундек тилиб кўрсатаман.

Ҳартугул бунга эҳтиёж қолмади. Ғафурова камсуқунгина экан, тезда кўнди-қўйди. Шундай қилиб, Қосимов учинчи хотин билан бошқа жойда яшайбошлади.

Лутфи Қосимова беш боласи билан моддий ёрдамсиз қисилди. Эрнинг зулми ҳаддан ошди. Эҳҳе-не-не кулфатларни бошидан ўтказмади дейсиз. Меҳр-шафқат, инсофдан асар қолмаган ахлоқий майиб Қосимов бекор қолса Лутфини эзиб-хўрлаш билан вақт ўтказа бошлади. Яхши ният билан бир ёстиққа бош қўйган ўн йиллик умр йўлдоши ваҳшиёна калтак зарбидан беҳол ерда ётаркан маржондек гўдакларнинг она устида парвона бўлиб маъюс термулишларига пинак бузмайдиган бу одамни умрнинг заволидан бошқа нарса деб атаб бўладими?!

Лутфининг сабр косаси битди. Бирор кун шодлик кўрмаган бойвачча хонадонини тарк этиб кекса ота-она ҳузурига кетди. Ана шунда унинг инсоний қадр-қиммати, эрк ва ҳуқуқи, андишаси тантиқ кўнгил кўчасига кириб, беш кунлик саёқ ҳавасга муккасидан кетган беор эррайимга қарши туғён кўтарди. Қўлига қоғоз-қалам олиб жамоатчиликка бутун арз-додини тўкиб-солди.

Чилонзор район прокуратураси Олим Қосимовни жиноий жавобгарликка тортди. Қонунлар мажмуасидаги учта модда унинг бўйнига шиқ этиб қўйилгач, бойвачча отдан тушди-ю, бироқ узангидан тушгуси келмаяпти. У ҳозир ҳам бўш келмай айбим йўқ, деб гердайиб юрибди. Чўнтагидаги даста-даста пулга маҳлиё. Лекин қилмиш-қидирмиш, Олим Қосимов сувдан қуруқ чиқишга ҳар қанча урингани билан ғишт қолипдан кўчди. Энди жазосини халқ суди беради.

Н. НАСИМОВ,
Ф. УСМОНОВА.

АСКИЯ САҲНАДА

Мана, парда аста очилиб саҳнага Ўзбекистон халқ ҳофизи Жўрахон Султонов бошлиқ кекса профессионал ва ёш аскиячилар группаси, созанда ва хонандалар чиқишади. Булар орасида қўқонлик машҳур аскиячилардан Турсунбува Аминов, Мамарозиқ Исоқов, Одил ака Норматов, Ғониб ака Тошматовлар, андижонлик Абдулхай Қозоқов, тошкентлик Ғанижон Тошматов, янгийўллик Маҳмуджон Абдуллаевлар ҳам бор. Улар ранг-баранг пайровларда айтишув бошлайдилар.

Аскиячилик ниҳоясига етганда биз аския бўйича 2-илмий экспедиция қатнашчиси, «Голодностепстрой» инженери Ҳошимжон Аминов билан суҳбатда бўлдик.

— Илмий сафар давомида,— дейди Ҳ. Аминов,— кўпгина ҳаваскор аскиячиларни топиб, улар билан учрашувлар ўтказилди. Булардан душанбалик Юсуфжон қори, Денов районидан Ҳайдар полвон, қўқонлик Рауфжон Юсупов, марғилонлик Иброҳимжон Исоқов, Абдулхай Шерматов, Камолжон Олимов, Орифжон Усмонов, ёзёвонлик Сидиқжон Исмоиловлар шулар жумласидандир. Мазкур ҳаваскор аскиячилар айтишувларда ўзларининг ҳозиржавобликларини, темани пайровга моҳирлик билан бўйсундира олишларини, тилнинг таъсирчанлиги билан ишқибозларни жалб эта олишликларини намойиш қилдилар.

Авваллари аския фақатгина ўтиришларда, йиғилишларда айтиб келинарди. Эндиликда эса уни саҳнага ҳам олиб чиқилди. Бу биринчи марта Қўқон шаҳридаги Ҳамза номли драма театри саҳнасида синаб кўрилди. Натижа кутилганидан зиёда бўлди.

Ўтган чоршанба ва пайшанба кунлари Тошкентдаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида бўлган аския кечасидаги айтишувлар ҳам сўз санъаткорлари аския жанрида саҳналарда бемалол ўз маҳоратларини намойиш қилишлари мумкинлигини яна бир бор тасдиқлади.

А. ЮСУПОВ.

БИЛДИРИШ

Эртага Бирлашган нашриётнинг Ленин хонасида журналистларнинг шаҳар йиғилиши бўлади.

Йиғилишда «КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг якунлари ва журналистларнинг вазифалари» ҳақидаги масала муҳокама қилинади.

Йиғилишга барча журналистлар ва шаҳар корхоналаридаги кўп тиражли газеталарнинг редакторлари таклиф этиладилар.

ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ БЮРОСИ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 11.00 — **Комодо ороли аждари** (илмий-оммабоп фильм), 11.25 — **Миклухо-Маклай** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 12.50 — **«Кобра» операцияси** номли бадиий фильм.

Рус тилида: 18.00 — **Мультипликацион фильм** (болалар учун), 18.20 — **Новости дня** киножурнали, 18.30 — **Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Жасурлар кўчаси** (ҳужжатли фильм), 18.55 — **Япония (терма командаси) — «Пахтакор» (Тошкент) ўртасида футбол** (халқаро ўртоқлик учрашуви), 20.45 — **Фитиль сатирик киножурналининг 11-сони**, 20.55 — **Темир йўлчилар учун эшиттириш ва концерт.**

21.55 — **Эртаси куни программаси.**

Ўзбек тилида: 22.00 — **Телевизион янгиликлар**, 22.15 — **Концерт** (далада ишловчилар учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 4/VIIIда **Ишқинг билан**, 5/VIIIда **Икки билагузук.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Хор табақа (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», «МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Эртага келинг — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

Сўнгги ғалла — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Футболчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Катта олимпиада — КИНОЛЕКТОРИЙ (кундуз соат 1 дан).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч 9-15 ва 10-45 минутда)

Хор табақа (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

Эртага келинг — ТЕЛЬМАН номли, «РАКЕТА», «ШАРҚ», «МЕҲНАТ».

Одам-амфибия — «ПАХТАКОР».

Сўнгги ғалла — КАФАНОВ номли.

Биз, икки эркак — «УДАРНИК».

Кэмпбелл короллиги — «ПОБЕДА».

Александр Пархоменко — 1 МАЙ номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

4, 6 августда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Муҳаммаджон Мирзаев**, солист **Фахриддин Умаров** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан ва район кассаларида эрталаб 11 дан сотилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИГА

ревизор старший бухгалтерлар

керак

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 30-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«СТРОЙГАЗМОНТАЖ» БОШҚАРМАСИГА

бош бухгалтер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 140-а уй (10-автобус, 9-трамвайнинг «Қон қуйиш институти» остановкаси).

Молоков кўчаси, 36-уйда турувчи **Вадуд Баҳодиров**нинг Фаол кўчаси, 4-уйда турувчи Наима Баҳодировадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Отчопар кўчаси, 4-уйда турувчи **Рихси Маҳмудов**нинг Отчопар кўчаси, 49-уйда турувчи Зумрад Маҳмудовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Закавказье кўчаси, 13-уйда турувчи **Ортиқ Аминжонова**нинг Бошқирд кўчаси, 44-уйда турувчи Мухтор Аминжоновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон контораси

кинотеатрлар экранига

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР ЧИҚАРАДИ

Катталар ва болалар

НОМЛИ КИНОПОВЕСТЬ.

Сценарий автори — **И. Маневич.** Постановкачи режиссёр — **М. Федорова.**

Ролларда:

Л. Иванова, Н. Бармин, Н. Меньшикова, В. Ливанов, Л. Свердлин, Ю. Пузирев, С. Павлова, Г. Некрасов, В. Трошин, Вася Горчаковлар қатнашади.

М. Горький номли киностудия ишлаган.

Чорраҳа

Сценарий авторлари — **О. Бондаренко, Н. Бондаренко.**

Постановкачи режиссёр — **Ш. Айманов.**

Оператор — **М. Аранишев.**

Бош ролларда:

Ф. Шарипова, А. Ашимов, В. Сошальский, Л. Чубаров, К. Хабарова, Л. Тастановалар қатнашади.

«Қозоқфильм» киностудияси ишлаган.

Уч плюс икки

НОМЛИ РАНГЛИ КЕНГ ЭКРАНЛИ КИНОКОМЕДИЯ

Сценарий автори — **Сергей Михалков.**

Постановкачи режиссёр — **Г. Оганисян.**

Бош ролларда:

Н. Фатеева, Н. Кустинская, А. Миронов, Г. Нилов, Е. Жариковлар қатнашади.

М. Горький номли киностудия ва Рига киностудияси ишлаган.

6 АВГУСТДА

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИДА

Рус мўъжизаси

НОМЛИ ЯНГИ ИККИ СЕРИЯЛИ БАДИИЙ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ КЎРСАТИЛАДИ.

Режиссёрлар — **Аннели ва Андре Торндайк.**

ГДРнинг «Дефа» хроникаль ва ҳужжатли фильмлар студияси ишлаган.

Редактор ўринбосари **И. СУЛАЙМОНОВ.**

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 08900 — Индекс 64695. Нашр. № 1650.